

»SLOVENEK« velja po pošti na vse strani Jugoslavije in v Ljubljani:
za celo leto naprej .. K 84.—
za pol leta .. .. . 42.—
za četrt leta .. .. . 21.—
za en mesec .. .. . 7.—
za inozemstvo celoletno K 95.—
Sobotna izdaja: —
za celo leto .. .. . K 15.—
za inozemstvo .. .. . 20.—

SLOVENEK

==== Inzerati: ====
Enostopna pettivrsta (59 mm široka in 3 mm visoka ali nje prostor) za enkrat . . . po K 1-20
Pri naročilu nad 10 objav popust.
Najmanjši oglas 59/9 mm K 4.—
==== Posilano: ====
Enostopna pettivrsta K 3.—
Izhaja vsak dan izveniški ponedeljek in dan po prazniku, ob 5. uri zjutraj.

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III. Rokopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne sprejemajo. Telefona št. 50.

Političen list za slovenski narod.

Uprava je v Kopitarjevi ul. 6. — Račun poštne hran. Ljubljanske št. 650 za naročnino in št. 349 za oglase, avstr. in deške 24.797, ogr. 26.511, bosn.-herc. 7563.

V zadnji uri!

Usoda našega naroda se odloča. Razkosati nas hočejo in odrezati od našega morja. Preti nam narodna in gospodarska smrt.

Dvignimo svoj glas, da ga čuje Pariz.

Vsi na

veliki shod,

ki se vrši v petek, 13. junija ob pol 17. uri na Kongresnem trgu pred Deželnim dvorcem.

V tej svečani uri naj počiva vsako drugo delo. Manifestirajmo z vso odločnostjo za osvobodjenje še neodrešenega naroda!

Pripravljalni odbor.

Dr. L. R.

Morituri.

Naši Goriški, Trstu in Istri sestavljajo v Parizu obsodbo na smrt. Slovenskemu narodu, ki si je skozi stoletja ohranil in obranil proti vsem sovražnim silam med Devinom in Trstom okno v svet, na morje, zazidavajo štirje veležidarji: Wilson, Clemenceau, Lloyd George in Orlando z mogočnim zidom ta izhod v življenje.

Veliko tragiko tega dejstva čutimo najbolj mi sami, mi izgnanci iz juga, ki nam italijanska kultura izkoplje temeljne kamne našega stoletnega doma, da nam z njimi zazida okno v svet.

Zakaj ta krivica? Vpijemo v svoji bridkosti. Nihče nam ne da odgovora. Samo dejstva kričijo: Zato, ker ste vi, Slovenci, najmanjši narod, s katerim se bavi vsemogočna četverica v Parizu. Zato ker Italija to zahteva z londonsko pogodbo v roki!

Da, najmanjši narod smo in ravno zato je krivica, ki nam jo namerava storiti mirovna konferenca v Parizu v imenu »samoodločbe malih narodov«, najvišje zločestvo kulture in politike 20. stoletja. Beseda o samoodločbi je bila tista moč, ki je končala svetovno vojno, je bila zvezda, v katero so zapustili strelske järke. A ta beseda je bila laž, je bila fraza za najmanjši narod, ki je vanjo najbolj veroval.

In londonski pakt? Tudi ta je samo navidezna pogodba, je kos papirja, s katerim hoče Italija varovati vsaj senco pravičnosti pred svetom, ko nam zabada svoj nož v srce. Če bi bilo mednarodno pravo res pravo, a ne samo početek mednarodne ctičke, ki se pa tudi ne upošteva vselej in povsod, bi ententa ta pakt razveljavila na podlagi juridičnega aksioma, da pogodbe z nemoralno vsebino pravno niso obvezne. In obsoditi del naroda v nacionalno smrt je in ostane nemoralno dejanje, če je tudi ta narod tako majhen kakor smo mi Slovenci.

To si zapišimo vsi v srce, dasi nas pariška konferenca hoče na vsak način prepričati, da je moč — pravica.

Na podlagi tega prava hoče Italija zaslužiti naše ljudstvo na Goriškem, Tržaškem in v Istri. S spretnimi diplomatskimi spletkami in zankami je prestavila težišče tega boja med seboj in Jugoslovani sedaj v vprašanje o Reki in Dalmaciji. Zdi se kakor da je slovensko Primorje zaledjem za nas

— izgubljeno in da o tem več ne debatirajo.

Naj se reši reško ali dalmatinsko vprašanje za nas bolj ali manj ugodno, najjužnejši del slovenskega ljudstva, se zdi, da je a priori obsojen na smrt in kliče zaman onemu, od katerega je čakal svobode: »Ave, morituri te salutant!«

A naša Goriška, Trst in Istra ne gleda samo na Wilsona, pričakuje tudi od naše države Srbov, Hrvatov in Slovencev pomoči.

Misel, da so na smrt obsojeni naši bratje, mora vse bolj, vse globlje prevzeti najprej nas Slovence. Tudi ako bi bila Reka naša, nas ne sme to tako daleč zapeljati, da bi pozabili na svojo kri na jugu.

A tudi Hrvati in Srbi nam morajo stati v tej obupni borbi na strani. Z njimi smo se strnili v eno telo. Dasi smo najmanjši del tega organizma, imamo vendar pravico, da tudi oni zastavijo vse sile za naše brate, ki jih hoče Italija uničiti. Zakaj, če smo ujedinjeni, smo vsi za enega in eden za vse. Konferenca v Parizu mora priti do prepričanja, da stoje za Goriško, Trstom in Istro sklenjene vse vrste našega troimenega naroda.

Toda kaj, če bodo morituri našega naroda res obsojeni na smrt? Ali naj naši delegati v Parizu obenem s krvniki obrnejo palec navzdol in podpišejo smrtno obsodbo?

Ze misel sama nas peče v dušo. Kako bi nas žgala, če bi postala dejstvo! Kako velika bi bila bolest naših ljudi, ki bi bili prodani v suženjstvo, in bi videli na pogodbi podpise svojih bratov!

Veliki, tehtni argumenti govore za podpis. Italija, ki je ne podcenjujemo, grozi z vojno, ententa nevtralna ali celo nam sovražna, zaveznika nobenega, Amerika si s kompromisi umije roke. Izid negotov, prepokoprej za nas neugoden, tako da bi lahko izgubili še več nego če bi takoj podpisali.

In vrhutega sirenski glasovi ententnih diplomatov, da rešitev vprašanja zasedenega slovenskega ozemlja v prid Italiji ne bo še nikak definitivum, da bo naš spor z Lahi lahko še enkrat reševalo razsodišče zveze narodov, ko pride čas za to. So pa tudi taki, ki v zvezo narodov ne verujejo, se pa na tihem tolažijo z mislijo, da pride čas, ko bomo z mečem v roki terjali od Italije nazaj vse, kar nam ukrade.

Vsi ti razlogi govore za podpis.

Vendar je tudi mnogo tehtnih vzrokov, ki govore proti podpisu. V slučaju, da bi se naša delegacija branila

podpisati, je še vedno odprto vprašanje, ali bi Italija mogla z mečem izsiliti od nas ta podpis. So ljudje, ki trde, da bi v tem slučaju blesteča stavba laškega imperializma zletela v zrak. So ljudje, ki trde, da italijanski vojak ne bi šel še enkrat v ogenj za cilje Orlando in Sonnina.

Gotovo je tudi, da ne bo naša delegacija edina, ki bi s krvavečim srcem podpisala vse to, kar bo diktirala četverica. Bodo gotovo tudi drugi, ki si bodo v svesti, da se kri posuši, a podpis ne izbrše.

Da je tolažba z odločitvijo našega jadranskega vprašanja pred forumom zveze narodov prazna obljuba, je gotovo. Kajti kdo bo zastopal pritožbe naših Slovencev, ki bodo pod laškim jarmom? Oni sami ne, ker jih bodo Lahi vladali po lastni volji in po svojem naziranju. Mi Slovenci, Hrvati in Srbi pa se s podpisom odrečemo pravici, se vmešavati v zadeve Italije. Ostane zadnja žalostna možnost, ki je ne bo mogoče spraviti s sveta, da se oborožujemo in pripravljamo na novo vojno. Tako nam pariški mir prinese samo odmor za nove vojne, kakor bi ne bilo zadnjih žrtev v svetovni vojni za stoletja dovolj!

Vprašanje podpisa je torej izredno težko, pretežko, da bi ga rešil ministerski svet ali pa narodno predstavništvo v Belgradu, ne da bi se poslušal glas vsega jugoslovanskega naroda samega.

Najlepši zgled, kaj naj storimo, so nam dali bratje Srbi sami, ko so šli skozi Albanijo v svojem smrtnem pohodu. Njih teritorij zasaden od zmagovitega sovražnika, vojska po nečloveških naporih in bojnih decimirana, izmučena, pomoči od nikoder, vsako upanje — iluzija. In vendar niso obupali, ostali so trdni, neizprosni in — zmagali so.

Tako ne smemo tudi mi pod težo pretežke nam krivice na pariški konferenci omagati. Pred narodom, ki se da raje strei nego zaslužiti, da govorim z našim goriškim pesnikom Simonom Gregoričičem, bodo imeli vsi večje spoštovanje in tudi večji strah, nego pred takim narodom, ki ni med premaganici, a vendar podpisuje smrt svojim lastnim in ne najslabšim sinovom.

Naše slovensko ljudstvo je že govorilo in zahtevalo ob dvanajsti uri, tik pred odločitvijo, naj se nam da v Parizu pravičen mir.

Gotovi smo, da bo isto zahtevalo tudi srbsko in hrvatsko ljudstvo in da bo vsemu svetu dokazalo, da gre tudi v smrt za pravice svojega najmanjšega, a ne najslabljelega brata — Slovenca.

Se je čas, da pokažemo ententi, da smo tudi mi, ki smo združeni v kraljevini Srbov, Hrvatov in Slovencev, storili zanj toliko in morda še več nego Italija. Še je negotovo, kaj stori Nemčija, kaj Nemška Avstrija. Še molči velika daljna Rusija. In mi naj podpišemo? Če nas hočejo z orožjem prisiliti, podpišemo, a ne prvi, marveč zadnji, in tudi tedaj s protestom.

Najpretrsljivejše v pretekli vojni so slike onih, ki so padli in umrli na bojiščih in v frontnih bolnišnicah, ne da bi jih bil kdo poznal in jim vedel imena. Njih obrazi so po časopisih in med javnimi razglesi po uradnih deskah z okamenelo masko vojaške smrti zrl v gledalca z vprašanjem: »Ali me poznaš?« A po večini jih ni nihče spoznal in ostali bodo brez imena na veke.

Vsi oni, ki zastopajo naš narod in v njegovem imenu govore in delajo, naj imajo tudi pred očmi vse tisoče naših bratov na jugu, ki jim preti pod italijanskim imperializmom kruta usoda, da umrjejo nacionalno smrt brezimnih, ki jih lastni brat ne bo mogel več spoznati v prihodnji generaciji!

Jugoslovanska kmečka zveza.

Na binkoštni ponedeljek ob 11. uri je bila seja vodstva Jugoslovanske Kmečke Zveze. Navzočih je bilo 5 državnih poslancev, članov Jugoslovanskega kluba in 102 kmeta kot zastopnikov Kmetijskih Zvez.

Sejo je otvoril državni poslanec Ivan Brodar in je pozdravil vse navzoče v imenu Jugoslovanskega kluba, posebno pa v imenu ministrskega podpredsednika dr. A. Korošca, ki se pa ne more udeležiti seje, ker zahteva zunanji politični položaj njegovo navzočnost v Belgradu.

Iz poročil k posameznim točkam dnevnega reda povzamemo:

Način organizacije se je obnesel in danes se že vidijo sadovi. Jugoslovanska Kmečka Zveza je že dosegla, da jo vpoštevata oblast za najsilnejšo organizacijo našega kmeta. Jugoslovanska Kmečka Zveza mora na svojih potih vztrajati in prvo ves slovenski, potem pa ostali jugoslovanski narod zediniti v močno enoto. Organizacijo Kmetijskih Zvez je treba poglobiti in razširiti. Kmetje imajo smisel in voljo za resno delo, to kažejo vsa zborovanja, ki so se vršila. V enem mesecu je bil ustanovni občni zbor Jugoslovanske Kmečke Zveze, dve odborovi seji in seja vodstva; vedno je bilo več kmetov navzočih, ko je bilo pričakovati pri tako visokih železniških tarifih. Udeležujejo se zborovanj celo kmetje, ki morajo po tri in več ur daleč hoditi do prve železniške postaje.

Organizacija K. Z. je že zelo napredovala. Nekatere Kmečke Zveze zelo pridno delujejo. Mi moramo danes organizacijo po celi Sloveniji poglobiti in razširiti. Ko bo cela Slovenija v taboru Jugoslovanske Kmečke Zveze, bomo stopili v ožji stik z brati onostran Kulpe in tedaj bo Jugoslovanska Kmečka Zveza res jugoslovanska.

Debata: G. Stanovnik (Horjul) poziva kmete, da širijo misel Km. Zv. do zadnje hiše.

Glede samostojne kmečke stranke se sprejme sledeča resolucija, ki se objavi v »Domoljubu« in »Slovincu«:

Ker vemo in ker nam potrjuje tudi nasprotno časopisje, da so v novoustanovljeni stranki na čelu možje, »ki so bili še pred enim tednom pristaši JDS.« in so sedaj vsi sposobni, da bi sedeli v izvršilnem odboru JDS., izjavljamo, da je ta tvorba le po imenu kmetijska, v resnici pa zasleduje kmetu škodljive namene, ker hoče združeno moč kmetov cepiti. Zato jo odklanjamo. Vse kmete, ki pošteno mislijo, pozivamo, da se pridružijo veliki armadi kmetov, ki je že organizirana v J. K. Z.

O političnem položaju je poročal državni poslanec dr. Lovro Pogačnik. Očrtal je delovanje Jugoslovanskega kluba v Narodnem predstavništvu in izjavil, da je klub sicer majhen, a da ima več ugleda in upliva, kot drugi klubi, ki štejejo večkrat toliko članov. Glede dela v Nar. predstavništvu je omenil, da so za nas danes najvažnejše vprašanje naše meje, ker le tedaj, ko bodo naše meje pravično določene in razmere do naših sosedov urejene, se bo naše gospodarstvo na znotraj in zunaj pravično razvijalo.

Prehrana stoji danes dobro, akoravno je bila večina poslancev v Nar. predstavništvu mnenja, da dr. Korošec ne bo tega vprašanja rešil, kakor je zelo energičen mož. Kot vidimo, je danes vprašanje prehrane rešeno in nobena dežela naše ujedinjene države ne trpi velikega pomanjkanja. Ne samo Slovenija, ampak tudi Črna gora in drugi osiromašeni deli naše države so preskrbljeni.

Za dobavo soli, sladkorja, bencina, strojnega olja in drugih potrebščin so se že sklenile tozadevne pogodbe s tujimi državami, a blago ni še prišlo, ker manjka transportnih sredstev.

Debate: Z dežele poročajo, da širijo brezvestni elementi gnjusne govorce o delovanju dr. Korošca kot ministra za prehrano, češ da hoče uvesti zopet revizicije in upeljati tako iste razmere, kot so bile med vojno.

Vsled teh govorov se sklene sledeča resolucija:

Zastopniki okr. K. Z., zbrani pri seji vodstva J. K. Z. 9. junija 1919 v Ljubljani, 102 po številu, z ogorčenjem zavračamo demagoška podtikanja našemu voditelju dr. Korošcu, po človeku, ki je bil kot zastopnik meščanov leta in leta za najstrožje revizije. Dr. Korošec je tisti človek, ki je v popolnoma zavožene prehranjevalne razmere vpeljal red in s tem državi neizmerno koristil. Če hoče imeti tudi še nadalje pod nadzorstvom veleposestnike v Slavoniji in Banatu ter vse židovske in nežidovske verižnike z žitom, da ne bodo delali na račun revnih slojev velikih dobičkov z živežem, mu mora biti vsak pošten človek hvaležen. Mi mu izražamo popolno zaupanje in ga pozivljamo, da naj z železno roko poskrbi za pošteno upravo.

V imenu hrvaške Seljačke demokracije (naše Kmetске Zveze) je pozdravil zastopnik Megler zborovalce in poročal, da se tudi hrvaški kmetски stan organizira in upa, da si bosta podala slovenski in hrvaški kmet na velikem skupnem zborovanju prijateljski roko; kar je zadeva slovenskega, mora biti tudi zadeva hrvaškega kmeta.

O agrarni reformi je poročal poslanec Sušnik, zastopnik Jugoslov. kluba v odseku za agrarno reformo. Izjavil je, da ta odsek ni še nič definitivnega ukrenil in da je vse delo prišlo do mrtve točke; to pa radi raznih mišljenj in naziranj v vprašanju izvedbe agrarne reforme. Najvažnejše je danes delo, ki se tiče odveze bosanskih kmetov. Jugoslov. klub stoji na stališču, da se morajo vse krivice, ki so se nekdanj zgodile kmetickemu stanu, popraviti.

Pred Nar. predstavništvo pride zakon, da se ustanovijo stalni kmetски domovi, kot so vpeljani v Srbiji. Govornik poziva Kmetске Zveze, da naj bodo vse zadeve in potrebe kmetskega stanu predmet razmisljanja in pogovorov v delokrogu Kmetских Zvez, vsi sklepi in nasveti naj se sporočijo osrednji pisarni Jugoslovanske Kmetске Zveze, ki bo tozadavne vloge vložila na pristojna mesta.

O zavarovalnici za živino je poročal živnozdravnik Černe in izjavil, da bo ta zavarovalnica kmalu ustanovljena in da so že priprave precej dozorele. Ustanovila se bo državna zavarovalnica, ki bo pobirala zavarovalnino, višina pa še ni določena. Zavarovanje bo imelo cilj, da se obvarujejo kmetje znatne škode, da se živinoreja zboljša in da se bodo boleznice uspešneje zatirale. Take zavarovalnice so že po nekaterih državah n. pr. v Švici; stara Avstrija ni hotela ustanoviti državne zavarovalnice, ker bi imela premalo dobička. V avstrijskih deželah so bile le deželne zavarovalnice, tako tudi na štajerskem in Koroškem. Priporoča, da bi se ustanovila obilgatna zavarovalnica, a o tem naj se Kmetске zveze posvetujejo in svoje nasvete javijo osrednji pisarni.

Debata: Sklene se, da objavi »Domoljub« v eni prihodnjih števil podoben načrt zavarovalnice za živino. V tem smislu se sklene tudi sledeča notica za naše časopisje: Vodstvo J. K. Z. jemlje z zadovoljstvom na znanje, da namerava oddelek za kmetijstvo v kratkem oživotvoriti zavarovalnico za živino in s tem uresničiti eno glavnih zahtev J. K. Zv.

Slučajnosti: 1) Razni kmetje poročajo o nerednostih, ki so se vršile po deželi pri klasifikaciji konj. Sklene se na deželno vladu sledeča resolucija: a) resolucija 5 in 6.

5. Vodstvo J. K. Z. znova ugotavlja, da so se pri klasifikaciji konj godile kmetom velike krivice. Zgodili so se slučaji, da so komisije jemale kmetom edino delavno žival, konja, drugim pa, ki so imeli 3 do 5 konj niso vzeli nobenega. Tudi še v drugem oziru so se delale krivice. Zahtevamo z vsi resnostjo, da vlada poslovanje komisij najvestneje preišče in da popravi kmetom vse krivice, posebno, da jim vrne konje, ki so jih jeseni iz usmiljenja vzeli ter skrbno redili. Ker so upali, da jim konji ostanejo in pa vsled pomanjkanja krme so vprežno živino poprodali. Sedaj nimajo oni kmetje, ki so jim konje pobrali, delavne živine. V tem oziru zahtevamo, da se popravi takoj vse krivice.

6. Zahtevamo dalje, da se jemljejo konji za priprego le onim posestnikom, ki konj v resnici ne potrebujejo za poljedelstvo, ampak le v druge manj važne oziroma le zabavne namene. V tem oziru zahtevamo največjo nepristranost.

Zborovanje zaključil ob pol 3. popoldne poslanec Ivan Brodar in se zahvali vsem prisotnim kmetom, da so s takim zanimanjem sledili vsem izvajanjem ter se udeleževali s takim razumevanjem debate.

Profi razkosanju naše zemlje.

Slovenija protestira.

Ljubljanski dopisni urad poroča z dne 10. junija popoldne: Deželna vlada za Slovenijo je prejela številne izjave,

v katerih ves narod z vso odločnostjo protestira proti strašnim krivicam, ki nam jih namerava naprtiti pariška konferenca. Zahteva se pravična uređitev naših mej, brezpogojno združenje vseh Slovencev v kraljevini SHS in popolno uveljavljenje Wilsonovih načel o samoodločbi narodov. Ves narod enodušno zaklinja naše mirovne delegate, da ne podpišejo nobene pogodbe, ki bi katerikoli aspiracijam na ljubo iznova zaslužila tudi najmanjšo slovensko vas; ogorčeno prisega, da nikdar ne prizna krivičnega miru, ki bi bil samo podlaga nadaljnemu ropstvu in novemu krvoprelivanju in kliče v poslednjem hipu mogotcem v Parizu svoj memento!

Poročila o predvčerajšnjih manifestacijah širom Slovenije in sklenjene resolucije so doslej vposlala naslednja narodna zastopstva:

Občinski odbori in županstva, oz. gerentstva iz občin: Begunje pri Cerknici, Borovnica, Cerknica, Dob pri Kranju, Domžale, Dovsko, Gorenje Polje, Jezersko, Lancovo pri Radovljici, Laški Trg, Ponikva ob južni železnici, mesto in okolica Ptuj, Sorica, Šmihel-Stopiče pri Novem mestu, Šoštanj, Tržič, Vinica.

Krajevni odbori JDS: Dol pri Hrastniku: Domžale, Jesenice, Kamnik, Kozje, Kranjska Gora, Lesce, Litija, Novo mesto, Poljčane, Radovljica, Ribnica, Slov. Bistrica, Središče, Srednja vas, Št. Vid nad Ljubljano, Škofelja, Škofja Loka, Šmartno pri Litiji, Spod. Šiška, Vel. Lašče, Vinica, Višnja Gora, Zagorje, Zerovnica in Zužembek.

Dalje: Združene gospodarske, kulturne in politične organizacije na Ponikvi ob južni železnici, Sevnici, Št. Jurju ob južni železnici in v Novem mestu; Jugoslovani na javnih shodih, v Kočevju, Tržiču, Borovnici in Ptuj; narodni svet za Ptuj in okolico, gasilna društva Domžale in Stob, podružnica ZJZ v Bohinjski Bistrici, kmetiska zveza Gorenje Polje in narodna čitalnica Škofja Loka.

Od tajništva V. L. S. smo prejeli:

Resolucije proti razkosavanju naše zemlje so sprejeli in vposlali občinski odbori: Laši Trg, Železniki, Vojnik, Boh. Bistrica, Trojane, Ribno, Radovljica, Mirna, Št. Janž, Tržič, Videm-Dobrepolje, Št. Jurij ob juž. žel., Kamnik, vse občine slovenjegradskega okraja, Zužembek, Stopiče, Videm, Šmartno pri Litiji shod, Sv. Ana, Dešno, Stopno, Pečke, Slatenberg, Jelec-Makole, Madraž, Studenice, Brezje, Hrastovec, Rateče-Planica, Dobernič, Naklo, Medvode, Podgora.

Kmetске zveze: Trbovlje, Št. Jurij ob južni železnici, Šmartno pri Litiji, Št. Vid pri Zatični, Makole, Leše.

Št. Jurij pod Kumom.

Jug. km. Zv. Jug. Strok. Zveza. Begunci v Stični.

Lovski klub v Boh. Bistrici.

Jug. str. zveza in K. S. v Zagorju ob Savi.

Shodi: Mojstrana, Št. Janž, Hoče, Zaliog, Šmartno pri Litiji, Zagorje, Št. Jurij pod Kumom.

Zagreb protestira.

Zagreb, 10. junija. Včeraj dopoldne ob 10. uri je bila na Wilsonovem trgu velika protestna skupščina proti italijanskim pretenzijam na našo zemljo. Bila je to velika edinstvena manifestacija, na kateri se je z vsem ogorčenjem protestiralo proti enostranski rešitvi jadranskega vprašanja in ki so se je udeležili meščani vseh slojev ne glede na politične stranke in skupine. Vseučiliška mladina in begunci iz zasedenega ozemlja so nosili napise, kakor: Jadransko morje mora biti naše! Nočemo belega suženjstva! Nočemo tuje in ne damo naše! itd. Pozornost so vzbudile ob tej priliki izražene simpatije za slovansko vzajemnost. Nosili so se med drugim tudi napisi: Rusija bo vstala! Živel preroci ruski narod! Živela čehoslovaška-jugoslovanska vzajemnost! Živeli Poljaki itd. — Zborovanje je otvoril zagrebški župan dr. Srkulj, ki je v svojem govoru naglašal, da groze težki oblaki nad jadranskim morjem, ki jih zbira naš tisočletni sovražnik. Dr. Hinko Hinković je opisal v svojem govoru delo naših emigrantov v inozemstvu, ki so se morali boriti z velikimi težkočami proti lažljivosti Italijanov, ki so skušali pri vsakem njihovem koraku dokazati, da so agenti Avstro-Ogrske. Povdarjal je kulturno, narodno in gospodarsko važnost Reke ter naglašal, da bo Reka kot samostojna država grotesken nestvor. Za njim je govoril Jovo Banjanin, ki je dejal med drugim: Imeli smo Srbijo, ki je bila dosti jaka, da je vzdržala duh svobode v našem narodu, in Jugoslavija bo močna dovolj, da bo nudila roko svojim bratom, ki še vedno ječe pod tujim jarmom. V imenu Starčevićeve stranke prava je govoril dr. Ivan Krnic, v imenu demokratske stranke Milan Krešič, v imenu ljudske stranke dr. Deželic. Nato je nastal mal incident, ko je hotel govoriti dr. Rudolf Horvat v imenu Radičeve seljačke stranke. Množica mu ni pustila govoriti klub ugovornim poizkusom ter je klicala:

Nočemo poslušati izdajalca! Za tem je govoril nadporočnik Lovriš, ki so mu Bulgari za časa vojne iztaknili oči. Naglašal je, da bo vstala velika Rusija in da bo še prišel čas, ko bo nam mogla zopet nuditi pomoč. Jadransko morje pa bo rdeče od naše krvi, predno bo italijansko. Dr. Dečak je govoril v imenu Sokolov ter povdarjal, da je nad četrt milijona Sokolov pripravljen iti v boj za naše narodne pravice. Predlagal je končno resolucije, ki so bile soglasno sprejete in se odposljejo v Pariz na mirovno konferenco. Po končanem zborovanju se je občinstvo razvrstilo v spredov, ki je odšel na Jelačičev trg, kjer je govorilo več govornikov. Milan Marjanovič je dejal v svojem govoru med drugim: Dosti smo simpatizirali za brate in njihovo osvobodjenje; delo, ki smo ga začeli, moramo tudi dovršiti. Naše pravice niso za to tukaj, da se kršijo. Pozival je na delo za obrambo naših narodnih pravic. Spredov je odšel nato na Markov trg, kjer so izročili sprejete resolucije zemaljski vladi. Ban dr. Paleček je izjavil v svojem odgovoru, da je vlada popolnoma solidarna z resolucijami glede popolnega našega narodnega osvobodjenja. V imenu jugoslovanskega odbora v Ameriki je še govoril njegov odposlanec dr. Leontič, ki je sporočil pozdrave Jugoslovancev v Ameriki, ki čakajo samo na poziv domovine, da pridejo na pomoč. — Množica je odšla nato pred hotel »Palast«, kjer je prirejela navdušene manifestacije šefu ameriške misije, ki so ga govorniki pozdravili v hrvaškem in angleškem jeziku. Šef ameriške misije se je toplotno zahvaljeval za ovacije. — Spontano navdušenje pri tej manifestaciji za popolno ujedinjenje vseh Srbov, Hrvatov in Slovencev je bilo tako močno, in protest proti italijanskemu imperialismu tako silen, da bo gotovo našlo velik odmev v svetu.

Za zaščito dece.

Na ukaz ministrskega podpredsednika dr. Antona Korošca se je v ljubljanski mestni posvetovalnici binkoštni ponedeljek ustanovil pokrajinski odbor za zaščito dece v Ljubljani. Sestanka so se udeležili zastopniki knezoškofijskega ordinarijata, cerkvenih in civilnih oblasti in redov, dobrodelnih društev in strokovnih organizacij. V imenu deželne vlade za Slovenijo, oddelka za socialno skrb, ga je otvorila in vodila načelnica mladinskega oddelka g. Stebijeva, ki je v svojem pozdravnem nagovoru poudarila potrebo nove, krepke pobude v skrbstvu za mladino. Sodni nadsvetovalec Milčinski je pozdravil nato zastopnika dr. Korošca, načelnika dr. Dj. Popoviča: Vsi se za našo vladu navdušujemo, toda mizo si moramo sami naložiti, da ne poginemo. Naša bodočnost bo plod našega dela. Najstrunnejše, najsmernejše organizacije v zaščito dece potrebujemo.

Načelnik dr. Popovič izvaja med drugim: Naši državni smotri, o katerih smo včasih samo sanjali, so se uresničili. Prej nas je obdajal kitajski zid, zdaj smo vsi v eni hiši in čaka nas po dobljeni krvavi vojski nova borba na kulturnem polju, katero moramo dobiti, toda da jo dobimo, moramo delati. Dvigniti moramo število našega naroda, katerega zdravje in moralno dvignimo. Skrbeti moramo za deco. Zato so potrebne organizacije. Poleg vladne tozadavne organizacije se mora skrbeti, da se razvijejo tudi zasebna društva. Prejšnja vlada je delala za mladinsko oskrbo v nacionalne smotre, toda mi hočemo delati le zase. Glavno načelo, ki se mora izvesti, je, da vzdržimo otroka pri njegovi čistosti in čvrstosti, na kar mora zakonodaja vso pozornost osredotočevati. V naši državi hočemo imeti 4 milijone otrok. Država SHS izvede veliko organizacijo za zaščito dece, ki bo zbrala podatke. Ustanovili se bodo pokrajinski odbori za zaščito dece, ki bodo imeli popolno svobodo, da izvedejo pomoč mladini v najširšem obsegu.

Prva skrb nam bodi prehrana mladine, Američani se za to vprašanje zelo zanimajo in nam dobavljajo mleko, kakao, riž, kar bo našo akcijo zelo podprlo. Potrebna je tudi lekarniška pomoč v najširšem obsegu. Ustanavljati se morajo bolnišnice za otroke, ambulance, skrbeti se mora za zdrave dojilje. Država bo podpirala vso akcijo za mladino moralno in potom zakonodaje.

V vsakem mestu se mora ustanoviti malo središče za zaščito dece. Potrebna so zavetišča, bolnice, ambulance; skrbeti se mora sploh za vso mladino. Gledati se mora na mladino, ki je nameščena pri obrtnikih. Boriti se moramo tudi proti brezposelnosti mladine.

Smo na pragu velikih in temeljnih reformov šole, ki so precej zastarele.

Poročilo dr. Popoviča se je vzelo s pritjevanjem na znanje, na kar je gospodična Stebijeva zaključila sestanek.

Precej po sestanku je zboroval pokrajinski odbor za zaščito dece v Ljubljani. O dosedanem delovanju mladinskega oddelka pri poverjeništvu za socialno skrbstvo je poročala načelnica oddelka gđ. Stebijeva: Oddelki obstoja še malo časa. Najbolj se je gledalo na nastavitve sirot,

ki so se, če le mogoče, izročile na deželo, v zavode le, če ni bilo mogoče drugače poskrbeti za nje. Poročevalka obžaluje, ker se nimamo zavoda za žensko zanemarjeno mladino, toda poskrbljeno je vse, da ga dobimo. Mladinski oddelek je prevzel od Družbe sv. Cirila in Metoda osem otroških vrtec in otroški vrtec v Trbovljah, ki so se vsi spremenili v celodnevna zavetišča. Na Jesenicah in v Trbovljah je nastanil oddelek tudi oskrbne sestre. Zdravilišče Topolšiča se je namenilo za zdravljenje jetičnih otrok.

Poročilo se je vzelo na znanje. Pri volitvi predsednika se je soglasno sklenilo, da bodi predsednik vsakopraten poverjenik za socialno skrbstvo, ker je nadsvetnik Milčinski odločno odklonil vsako izvolitev.

V razpravi je naglasil nadsvetnik Milčinski potrebo, da se pritegnejo k akciji že obstoječa društva za varstvo otrok, ki naj se ožive in reorganizirajo. Kanonik Nastran je povdarjal, da imamo sirotišnic že preveč in da naj se gleda na to, da ostanejo otroci materam. Potrebno se mu zdi, da se matere nadzorujejo. Mleko n. pr. se je izvažalo, otroke na kmetih so pa redili s krompirjem, s čajem pomešanim z rumom in s kavo. Otrokom dajejo starši opojne pijače. Pozorni bodimo na potepanje otrok po ulicah. Čimprej naj se otvori šola za oskrbovalne sestre. Opozarja na pomanjkljivo vzgojo babic in na potrebo boja proti strahu pred otrokom. Ministrski tajnik Palec opozarja na potrebo skupnega organa, ki bi se pečal in dajal navodila glede na zaščito mladine. Naglašal je potrebo, da se v izobraževalnih društvih predava o vzgoji otrok in naj bi se tudi o semeniščih o tem, mogoče pri pastorki, predavalo. Sodni nadsvetovalec Milčinski je poudarjal potrebo ekspozirov pokrajinskega odbora v bivši štajerski in Koroški, nadzornik štrukelj je pa želel, da bi se v učiteljskih posvečala večja pozornost vzgoji otrok.

Končno je odbor sklenil, da se razpisejo 4 uradniška mesta, prošnje naj se vložijo do konca tega meseca, uradniki bodo nameščeni v činovnih razredih od IX.—VII.

Država SHS.

Kako se je na Koroškem svojčas vršilo ljudsko glasovanje.

Ljubljanski dopisni urad poroča: V Celovcu, ki je sedaj v naših rokah, so se med zapuščino doseganje nemško-koroške deželne vlade našli kupi tiskovin, ki jih je bila koroška vlada o priliki proslutega letošnjega ljudskega glasovanja razposlala vsem koroškim občinam z obveznim ukazom da jih morajo nemudoma podpisati in poslati nemško-avstrijskemu državnemu uradu za zunanje stvari na Dunaju. Tiskovina se v slovenskem prevodu glasi takor: »Državnemu uradu za zunanje stvari na Dunaju! Podpisana občina — tukaj je naš tiskovini toliko prostora, da se more vpisati ime občine ter političnega okraja — hoče iz gospodarskih in političnih razlogov slej koproj ostati pri nedeljeni Koroški in z vsa odločnostjo odklanja priklonitev h kraljevini Srbo, Hrvatov in Slovencev. Prosimo, da pošljete ta naš sklep mirovni konferenci. Za občino:.....« — Znano je, kako je vedela koroška deželna vlada s pomočjo vojaškega sveta terorizirati prebivalstvo. Zato ni nič čudnega, ako je pod silo uradnega pritiska gorenjo izjavo zoper Jugoslavijo in za Nemško Avstrijo podpisalo tudi nekaj občin, ki bi tega nikdar ne bile storile, da se jim ni bilo bati nasilja in krutega maščevanja. Da na tak način izveden »plebiscit« niti izdaleka ne more pokazati prave narodove volje je jasno. Tudi sedaj najdne uradne listine potrjujejo, da smo imeli prav, ko smo že takoj ob ominoznem »ljudskem glasovanju« povdarjali, da koroška deželna vlada zavestno pači resnico.

Nemške laži.

Ljubljanski dopisni urad poroča dne 10. junija: Celovški »Freie Stimmen« so prinesle 9. maja vest, da so jugoslovanski vojaki izjavili nastopno: »Bili smo prisiljeni vstopiti v jugoslovansko vojsko, kljub temu da bi raje ostali doma pri mirnem delu. Kdor se je odtgnil vpoklicu, ga je poiskalo orožništvo. Pred začetkom bojev se nam je obljubilo, da bo dobil vsak vojak po zavzetju Celovca 1000 kron nagrade in poleg tega bi smeli tri dni pleniti in pridržati, kar bi nam prišlo v roke.« Nek jugoslovanski častnik, da je priznal, da je bilo tridnevno plenjenje v Celovcu vojakom obljubljeno, da celo zapovedano. Ta častnik da je menil: »Mi nimamo nobenega vpliva več na naše čete. Ta tolpa dela, kar hoče. Obžalujem samo celovška dekleta, ako pridejo ti suroveži v Celovec.«

Ljubljanski dopisni urad se je informiral na pristojnem mestu, koliko je resnice na vesti, da se je jugoslovanskim vojakom obljubilo plenjenje v Celovcu in denarna nagrada, ako Celovec zavzamejo. Vse te trditve so se označile kot popolna laž, ki je samaobsebi že neverjetna. Iz na-

vedene vesti se vidi le znani način nemškega poročanja, ki pripisuje drugim to, kar Nemci sami uganjajo. Naše čete so popolnoma v redu v korakale v Celovec, kjer vlada tudi popolne mir in red, kar je ravno najboljši dokaz, da je naše vojaštvo disciplinirano in da umeva svojo nalogo. Očividno je namen nemškega časopisja, opisati naše vojaštvo pred svetom kot barbare, da si Nemci uganjali še nedavno v slovenskih koroških pokrajinah zverstva, ki se morejo edinole primerjati s čini nemške »kulture« v Belgiji in Srbiji za svetovne vojne. Nemci si pač mislijo: Reci, da ti kdo drug ne poreče.

Centralne združne organizacije.

LDU Belgrad, 10. junija. Odgojeni sestanek jugoslovanskih centralnih združnih organizacij se bo vršil v Belgradu dne 14. junija in naslednje dni v poslojpu velike gimnazije. Nekateri delegati so že prispeli in se posvetujejo vsak dan o tem važnem vprašanju naše narodne obnove. Poleg osnovanja glavne zveze bo imel sestanek značaj kongresa, kjer bodo razpravljali o najaktualnejših vprašanjih: o agrarni reformi, o organizirani odpomoči jugoslovanskemu kmetijstvu, o repatriaciji izseljencev, o kolonizaciji itd. Na kongres so povabljeni ministri, v kojih resorti spadajo ta važna vprašanja, in vsi klubi narodnega predstavnštva. Kongresa se morejo udeležiti zastopniki časopisja in vsi prijatelji združništva in narodne obnove.

Konferenca poštne službenicev.

LDU Belgrad, 9. junija. Drugi dan Duhovega se je vršila predhodna konferenca poštne službenicev radi priprave za glavno skupščino poštne službenicev kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev, ki se ima vršiti na Petrov dan v Belgradu.

Davek na samce.

LDU Belgrad, 9. junija. Zakonski načrt o davku na samce je že predložen narodnemu predstavnštvu in odan finančnemu odseku. Zakon pride v kratkem na dnevni red.

Nove železniške proge.

LDU Belgrad, 10. junija. Ministrstvo za promet sestavlja komisijo za finančno organizacijo graditve železniških prog Knin-Bihač-Novi in Split-Sarajevo-Belgrad.

Nove poštne znamke.

LDU Belgrad, 10. junija. Rok za izdelavo novih poštne znamke je podaljšan do 1. julija.

Iz Dalmacije.

LDU Split, 9. junija. (DDU.) Iz Jelše poročajo od 8. t. m.: O priliki sprejema angleških častnikov je italijanski ardit brez povoda ranil s pestjo desetletno dete, drugi pa vrgel ob tla pristno gosposkično in ji zlomil roko. Oba ranjenca je posetil angleški častnik, ki je bil priča temu prizoru. Ko so angleški častniki odšli, so se začele aretacije, ki še trajajo.

LDU Split, 9. junija. (DDU.) Danes se vrše po vsi Dalmaciji protestna zborovanja proti italijanskim aspiracijam na naše kraje in proti morebitnim sklepom mirovne konference, da pripade le del naše domovine tujcu.

Madžarska.

LDU Budimpešta, 9. junija. (Brezžično.) Ogrski korespondenčni urad javlja: Predsednik pariške mirovne konference, Clemenceau, je ogrski sovjetski vladi poslal nastopno brezžično brzojavko: Aliirane in asociirane vlade nameravajo zastopnike ogrske vlade poklicati k pariški mirovni konferenci in v svrhu, da se pouče o ogrskem naziranju glede pravičnih meja. To se izvrši v trenutku, ko Ogrji nepravilno ljuto napadajo Čehoslovake in prodirajo na Slovaško. Aliirane in asociirane vlade so že izrazile svojo trdno voljo, končati vse te nepotrebne sovražnosti. Dvakrat so romunskim armadam, ki so bile prekoračile v premirju določene meje in celo tudi nevtralni pas, ukazale, naj se ustavijo ter so jih zadržale, da niso nadaljevale svoj pohod proti Budimpešti, s tem, da so srbske in francoske čete pridržale ob ogrski južni fronti. (Konez brezžične brzojavke nečitljiv.)

LDU Budimpešta, 9. junija. (Brezžično.) V nedeljo so ljudski poverjeniki Kun, Haubrich, Szanto in Pogany pregledali več iz delavcev sestavljenih polkov. Bela Kun je v nagovoru poudaril, da je njihova naloga vse dotle, dokler jim ne bo iti na boj, v prvi vrsti ta, da zaščitijo diktature. Szamuely je sporočil pozdrave ruske armade.

LDU Budimpešta, 9. junija. (Brezžično.) Revolucionjski vladni svet je izdal odlok, s katerim se uvaja splošna brambna dolžnost za vsakega na Ogrskem pristojnega moškega delavca od 18. do 45. leta.

Kdor bi se tej brambni dolžnosti odtegnil, pride pred revolucionjski tribunal. Inozemci morejo v to armado vstopiti prostovoljno.

LDU Budimpešta, 9. junija. (Brezžično.) Včeraj se je tukaj otvorilo zborovanje kmetov z vse dežele. Udeležuje se ga preko 400 odposlancev. Med drugimi je govoril poverjenik Bela Kun. Ta je najprej poročal o novih zmagah Rdeče armade, potem pa je obširno razlagal, kako je treba za revolucionjsko gibanje pridobiti tudi kmete.

Položaj na Slovaškem.

LDU Budimpešta, 9. junija. (Brezžično.) Ogrski korespondenčni urad poroča o položaju na slovaški fronti z dne 9. junija: V dolini Slane (Sajo) in Rimave (Rima) smo zlomili odpor sovražnika, ki je poizkušal zavarovati svoj umik. Severno od Košic smo odbili češki napad. Na ostalih delih fronte nič novega.

LDU Pariz, 9. junija. (Brezžično.) Iz Prage poročajo: Po najnovejših vesteh se je položaj na Slovaškem izboljšal. To se je zahvaliti v prvi vrsti energičnim in uspešnim protinapadom. Zanimanje za aktivno udeleževanje vsega naroda je impozantno. Prijavilo se je toliko prostovoljcev, da je bil minister za narodno brambo prisiljen opomniti prostovoljce, naj se posvete raje svojim civilnim poslom. Zlasti veliko je število Sokolov-prostovoljcev. Prvi transport Sokolov, ki je odšel na fronto in ki je štel 4000 mož, je pri odhodu pozdravljala množica z velikanskim navdušenjem. Dijaki so poslali generalu Pelleu brzojavko, kjer ga prosijo, naj razpolaga z njimi za obrambo domovine.

Mirovni posvet.

Predlog Orlanda.

LDU Lyon, 9. junija. (Brezžično.) Kakor poroča »Petit Parisien«, je predlagal Orlando nastopno rešitev jadranskega vprašanja: Reka z okolice postane samostojna država; ljudsko glasovanje ima v zelo kratkem roku odločiti končno usodo tega mesta in njegove okolice. Več strateško važnih otokov in mesto Zader naj dobi Italija, Šibenik pa Jugoslavija.

Svet četverice.

LDU Lyon, 9. junija. (Brezžično.) V nedeljo zjutraj se je sestel svet četverice, ki pa je zaradi Orlandove odsotnosti štel samo tri člane, pri predsedniku Wilsonu ter nadaljeval razpravo o nemških protipredlogih. Načelniki treh vlad so se pečali zlasti z nemško-poljskimi mejami. Mnogo komisij je imelo seje v nedeljo zjutraj in popoldne, tako n. pr. komisije za Belgijo, za vojne ujetnike, za pristanišča, za obnovo ter komisiji za Čehoslovaško in Poljsko. Posebne komisije, ki so dobile v pretres posamezna poglavja nemških protipredlogov, morajo predložiti svoja poročila v ponedeljek zjutraj; verjetno je, da se bo nekaterim izmed njih ta rok nekoliko podaljšan.

Nemška vlada ne izvede plebiscita o mirovnih pogojih.

LDU Milan, 9. junija. (Brezžično.) Iz Londona poročajo: Kakor javlja berlinski poročevalec lista »Times«, je nemška vlada opustila misel, da bi predložila mirovno pogodbo nemškemu narodu, ki bi potem odločil z ljudskim glasovanjem, da-li jo smatra za sprejemljivo ali ne.

Odgovor na nemške protipredloge.

LDU Pariz, 9. junija. (Brezžično.) Večina komisij, ki so imele nalogo izdelati besedilo odgovora na nemške protipredloge, je že dokončala svoje delo; pričakuje se, da bodo tudi ostale gotove do ponedeljka zvečer, ali do torka zjutraj. V ponedeljek popoldne so se sestali k seji ministri za zunanje stvari Francije, Anglije in Amerike; razpravljali so o onih določbah preliminarnega miru z Nemčijo, ki se naglašajo na mejo med Nemško Avstrijo in Italijo.

Odgovor admirala Kolčaka mirovni konferenci.

LDU Lyon, 9. junija. (Brezžično.) Admiral Kolčak je poslal zavezniskim vladam noto, kjer odgovarja na njihovo informativno vprašanje in izjavlja, da se popolnoma strinja z naziranjem aliiranih in asociiranih držav. Zlasti zatrjuje iznova svoj trdni namen, delovati na to, da se izvoli čimprej ustavodajna skupščina. Za primer, da bi volitve za to konstituanto mogle biti šele čez dolgo časa, so opozorile zavezniske vlade na to, da bi se mogla sklicati skupščina iz leta 1917. Glede tega predloga je admiral Kolčak izrazil nekatero pomisleke, ker je bila skupščina leta 1917. izvoljena v izrednih okoliščinah. Dalje govori v notii o novih državah, ki meje z Rusijo, in pravi, da glede na Poljsko, katere suverenost je že

priznana, ne obstoje nikake težave; meje se bodo morale določiti v medsebojnem sporazumu. Rusija bo končno-veljavno priznala neodvisnost Finske šele tedaj, ko jo bo sankcionirala bodoča ustavodajna skupščina. Z ozirom na odnose, v katerih bodo tujerodne narodnosti z Rusijo v prehodni dobi, soglašala admiral s tem, da bo zveza narodov sodelovala pri reševanju težavnih vprašanj glede definitivne oblike vladanja; ruska vlada namerava podeliti zelo obsežne avtonomije. V kolikor se tiče ruskih državnih dolgov, poudarja Kolčak svojo trdno voljo, držati vse obveznosti, ki so jih prevzela vlada, katere so se vrstile v Rusiji do boljševiškega prevrata. Odgovor admirala Kolčaka je naredil v pariških političnih krogih najboljši vtisk.

Razna poročila.

Stavka v Parizu.

LDU Lyon, dne 9. junija. (Brezžično.) O pariških stavkah se poroča: Ker je bil včeraj itak praznik, niso stavkujoči delavci imeli nikakih zborovanj, marveč so se mirno izprehajali po Boisu de Boulogne. Pogajanja med delodajalci in delavci kovinske stroke se niso razbila, ampak so samo začasno prekinjena, ker pogovori med strokovno zvezo kovinske industrije ter sindikati kljub prizadevanju delovnega ministra do sobote zvečer niso privedla do nikakih uspehov. Sveti sindikatov so imeli v nedeljo zjutraj v takozvani Delovni borzi posvetovanja o pogojih za poravnavo. Sklepi so tajni v interesu pogajanj, ki se bodo nadaljevala. V raznih strokah, tako n. pr. pri cestni železnici, se vračajo delavi polagoma zopet k delu. Družba »Metropolitana« je otvorila v nedeljo na dveh novih linijah promet, dasi v nekoliko omejenem obsegu. Na progi sever-jug se je vozilo tekot sobote 200.000 oseb.

LDU Lyon, dne 9. junija. (Brezžično.) Kakor objavlja uradni list od nedelje, je general Duval imenovan za ravnatelja organa z izenačenje predpisov za letaštvo.

Stavka v Neaplju.

LDU Milan, 9. junija. (Brezžično.) V Neaplju je izbruhnila splošna stavka kovinskih delavcev. Vlada je ukrenila vse potrebno za vzdrževanje mira in reda. Dosedaj ni bilo še nikakih izgredov.

Poraz boljševikov.

LDU Milan, 9. junija. (Brezžično.) Kakor poročajo iz Jekaterimodara, so trpeteli boljševiki ob reki Sari težek poraz, pri katerem so izgubili dve popolni diviziji pehote in konjenice, ki sta tvorili levo krilo desete boljševiške armade. Izgubili so tudi 20 topov in veliko število strojníc.

Angleži proti boljševikom.

LDU Milan, 9. junija. (Brezžično.) Kakor javljajo iz Londona, poroča »Daily Telegraph«, da je izvršila baltičska eskadra angleškega brodogojstva raid proti Kronstadtu. Potopila je dve boljševiški ladji in prisilila boljševiške čete, da so zapustile fort Aleksander.

S-r:

Ameriški vojaški proračun.

LDU Lyon, 9. junija. (Brezžično.) Iz Washingtona poročajo: Vojna komisija je predložila zbornici osnutek vojaškega proračuna, ki znaša 810 milijonov dolarjev. Ta svota je za 307 milijonov nižja od prejšnjih.

Novo ameriško posojilo Italiji.

LDU Washington, 9. junija. (Brezžično.) Državna zakladnica je Italiji dovolila nov kredit šestih milijonov dolarjev.

Železniška nesreča.

LDU Pariz, 9. junija. (Brezžično.) Iz Calaisa poročajo: Na postaji Saint Pierre je vlak, sestojec iz rezervnih angleških lokomotiv in vozeč z največjo brzino, zavozil od zadaj v vlak, ki je pripeljal nemške ujetnike iz Dunkerquea. Deset voz je bilo popolnoma razbitih. En angleški podčastnik, en vojak in trije nemški ujetniki so bili ubiti, petindvajset nemških ujetnikov pa je bilo ranjenih.

Politične novice.

+ **Težke ure.** Naravnega toka se ne da zaježiti, ta je neizprosnejši od vojskovedij in močnejši od milijonskih armad. Kakor se ni dalo preprečiti ustanovitve nemškega cesarstva in italijanskega kraljestva, tako je nemogoče, da ne bi jugoslovansko kraljestvo obsegalo prej ali slej vse pripadnikov troimenega naroda. Ker gre tok zgodovine za združevanje in istorodnega — ne bo delal pri našem narodu izjeme. To je fakt, to je naša tolažba in ob enem jasen mig, v kateri smeri naj gre naše delo! Zato je za nas več ali manj brezpomembno vse sklepanje visoke četvorice v Parizu. Ker se njeni sklepi ne opirajo na naravne in trajne sile ampak na cnočneve koristi.

na formalnosti in prestižne pustolovščine — se bo zgodilo temu miru kakor hiši, ki je zidana na pesek! Vemo da gre moč nad pravico, in s tega stališča moramo gledati na položaj naše delegacije v Parizu. Njeno stališče mora biti: **izbrati manjše zlo.** Narod pa ne sme nikdar pozabiti, da je bilo to res samo manjše zlo in nikakor mir, ki bi se ga mi morali držati dalje, kakor bo to za nas neobhodno potrebno! Sedaj vemo, koga nam manjka na konferenci. Nadporočnik Lovrič je to povedal v Zagrebu: »Vstala bo majka Rusija in tedaj bomo zmagovalci.« Takrat bo Jadransko morje rdeče od krvi — ali ne od naše! ... P. P.

+ **Krajevni odbor S. L. S. v Tržiču** je imel na binkoštni nedeljo sejo, pri kateri je bilo navzočih poleg odbora tudi nekaj drugih somišljenikov stranke. Sprejeta je bila soglasno resolucija, v kateri se iskreno pozdravlja osvoboditev naših koroških bratov izpod krutega nemškega jarma ter zahteva, da pripade jugoslovanski državi vse ozemlje in vsi otoki, kjer prebiva strnjeno troimenski narod Slovencev, Hrvatov in Srbov. Miru, ki bi raztrgal naš narod v razne države, ne bi mogli nikdar priznati, ker bi ne bil pravičen.

+ **Iz Tržiča.** Na binkoštni ponedeljek je imel trški občinski odbor sejo, pri kateri se je soglasno odobrila resolucija g. župana Ahačiča, v kateri se protestira proti nameravanemu razkosanju našega troimenskega naroda in krivičnemu miru, ki nam ga hočejo vsiliti. — Po končani seji se je vršil dobro obiskan shod. Vsa narodna društva so poslala svoje zastopnike. Prvi se je oglasil g. duh. svetnik Potokar, ki je opisal krivico, ki jo nameravajo Lah učiniti nad našo državo, za njim je v daljšem govoru obrazložil g. J. Peharc nesrečno londonsko pogodbo, katere se Italijan tako krčevito oklepa. — Konec govora je bilo sprejetih več časa primernih resolucij.

+ **Hrvatii na delavskem taboru na Šmarini gori.** »Narodna Politika« pri naša poziv na delavski tabor, ki bo 15. t. m. na Šmarini gori, in dostavlja: Popolnoma je naravno, da tudi mi Hrvatii sodelujemo na tej proslavi. Eno smo po idejah in ciljih, eno tudi po organizaciji. Njihova proslava je naša proslava. Dr. Krek je njihov in naš oče, učitelj in vodja! Pojdimo zato v čim večjem številu.

+ **Politika demokratov, ki napadajo dr. Korošca.** »Narodna Politika« poroča iz Belgrada: V torkovi parlamentarni seji je bil zelo zanimiv dogodiljaj. Samostalec Miloje Stanojevič, drugače član demokratske zajednice, je ostro kritikoval omejitve svobodne trgovine ter je z zlobnimi besedami napadel ministra za prebrano dr. Korošca. Popoldne se je zvedelo, da je ministrstvo za prebrano temu gospodu zaplenilo 20 vagonov sladkorja v Belgradu. V četrtek se je zopet zvedelo, da je ministrstvo zaplenilo istemu poslanecu 29 vagonov sladkorja v Zajčaru. Ta afera je vzbudila v parlamentarnih krogih silno senzacijo.

+ **Naše pravo in mirovna konferenca.** Pod tem naslovom prinaša »Agramer Tagblatt« uvodnik, v katerem razmotriva vprašanje, zakaj so velike države tako dolgo odlašale s priznanjem naše države. List smatra to odlašanje za znak, da te države računajo z našo močjo in našo bodočnostjo. Vedele so, da naša država ni mrtvo rojeno dete, ampak da bo znala braniti svoje pravice. Za Albanijo je svoj čas grof Berchtold v nekaj dneh dosegel priznanje, ker so bili vsi prepričani, da ta država ne bo zmožna samostojno živeti. Čudno pa je, pravi »Agramer Tagblatt«, da so nas priznali ravno v tem trenutku, ko se rešuje vprašanje naših mej. Izgleda, da smatrajo to za nekako kompenzacijo za naše teritorijalne izgube, česar pa mi nikdar ne moremo in ne bomo priznali. Priznanje naše države je samo formalnost, do katere imamo pravico že s samim obstojem države in ne more torej tvoriti nikake kompenzacije.

+ **Italijanske skrbi.** »Secolo« piše 5. t. m. in prinaša sliko prestolonaslednika Aleksandra. Ali se vojna nadaljuje? Zdi se da! Trudni toda nenasičeni kakor Juvenalova ženska so Jugoslovani pripravili svetu komedijo nove ofenzive z namenom, da se polaste Celovca in Beljaka. Zatrjuje se, da stoji ta severno ljubljane dve srbski diviziji dobro opremljeni s topništvom. Medzavezniska orijentska vojska, ki se počasi zmanjšuje vsled dopustov francoskega vojaštva, poklanja ljubeznivo belgrajski vladi svojo lastno opravilo. Na ta način ne bo nikoli konec zgodovine, započete v avgustu 1914. Kaj se ni dejalo, da se bodo posihdoh darovali narodom plugi ne pa meči? Mar ni četvorica v Parizu obetala onemogočiti vsak oborjeni spor v Evropi med mirovnimi pogajanjmi? Zdi se pa, da je najboljšje diplomatsko pravilo ono, ki se izraža v staku: »Kdor vzame, ima.« Sicer se je vojaška misija entente požurila na Koroško, da zaukaže prekiniti sovražno-

sti. Nemirni srbski prestolonaslednik bo moral poslati svojim divizijam ukaz, naj odložijo orožje na celi fronti. Lavorike, ki jih je nameraval nabrati, ostanejo za drugičkrat. Kdaj pa se izvrši vesoljna razorožba? P. P.

Dnevne novice.

— Društvo slovenskih profesorjev v Ljubljani nujno sporoča to-le podružnicam in posameznim gg. tovarišem: Dne 6. t. m. nam je bratsko društvo zagrebško osebno po svojem predsedniku dr. Karliču stavilo predlog, naj bo Nastavni Vestnik naše enotno, skupno glasilo za članske in društvene vesti. Naš odbor je z največjim veseljem sprejel to novico: tako bi mi, srednješolski učitelji v Sloveniji, slednjič vendar prišli v tem za šolstvo velekritičnem času do rednega glasila, do dobrega glasila, in — kar je poglavito — s hrvatskimi kolegi se tem potom najprej duševno zblížali, spoznali ter v nerazdružno bratsko organizacijo zvezali. V ta namen je zdaj treba dvoje: 1. pridno pisati članke in društvene zadeve, in 2. list tudi gmočno podpreti. Hrvatje plačujejo po 12 kron članarine na leto svojemu društvu in zato dobiva vsak član N. Vestnik. Tudi mi moramo zvišati članarino na letnih 12 kron. Ker pa ima to pravico samo občni zbor, a ga v tem času (železn. tarifi, konec šol. leta) ne moremo sklicati, prosimo odbor: podružnice naj nam skupno, kjer teh ni, pa gg. tovariši vsak zase po dopisnici nemudoma javijo 1. ali so za zvišanje članarine na letnih 12 K, in 2. če so, naj javijo tudi vsak svoje zasebno stanovanje, ker bodo dobivali N. Vj. naravnost na dom. Odbor prosi odgovora vsaj v enem tednu; zakaj 1. broj N. Vj. za šolsko leto 1919-20 se že stavi (izide 1. sept. t. l.) in v Zagrebu morajo višino naklade vedeti vsaj do 20. t. m. Zvišanje članarine se razume od 1. sept. t. l. dalje. 1. broj N. Vestnika bo prinesel naš oklic za sodelovanje ter vse tisto gradivo, katero smo bili namenili za 2. št. naših »Izvestij« (teh 1. št. je vsakemu članu na razpolago pri odboru). Sedaj pa takoj na delo! — Odbor.

— Jugoslovanska Strokovna Zveza izda ob priliki praznovanja petindvajsetletnice slov. krščanske socialnega gibanja »Slavnostni spis«, ki bo stal 2 K, ne pa kot se je poročalo 1 K 50 vin. Poleg tega izda tudi dve vrsti razglednic z dr. Krekom in ministrom-delavcem Gostinčarjem. Opozarja se, da naj se slavnostna številka naroči prej kot prej, ker naročila se zelo množijo.

— Umrla je goriška begunka Marija Ipavic; prosimo se, da se begunci udeležijo pogreba, kateri se bo vršil danes ob 4. uri popoldne iz hiralnice.

— Poročil se je orožniški podstražmojster Martin Podkrižnik z gdč. Elo Jagodič v Slivnici pri Celju dne 4. junija 1919. Častitamo!

— Odkritje nagrobnega spomenika pok. A. Grčarju, šolsk. ravn., se vrši v četrtek, t. j. 12. junija, ob treh popoldne v Radovljici. Tovariši pevci imajo ob dveh popoldne isti dan skupno vajo v šolskem poslopju. Ker je bil pok. A. Grčar zastopnik učiteljstva v okr. šolskem svetu in splošno priljubljen, je pričakovati obilne udeležbe.

— Pozor občinstvo. Z ozirom na članek pod tem naslovom, priobčen v št. 128. »Slovenca« z dne 5. junija 1919 javljamo cenjenemu občinstvu, da zastopniki, ki zastopajo le jugoslovanske tvrdke in imajo v to pooblaščenje, niso prizadeti v tem dopisu.

— Poroka. Dne 8. junija se je poročila v Ostrelju v Bosni gospica Anica Zemljakova z gospodom Janko Kosom, rez. poročnikom.

— Janjič Čedomilu, poročniku, tjetniku v Teano, Caserta, Italija, nanznanjajo njegovi starši tem potom, da so bratje, sestre in vsi zdravi ter da dobivajo od njega sporočila. — V Bos. Kostanjevici, dne 4. junija 1919. Mati: Draga Janjič.

— Popravek. V oglaševalni številki »Razglas hotelirjem in gostilničarjem na Gorenjskem« od deželne zveze za tujski promet in turizmo se ima pod točko 3. pravilno glasiti »za s o b e« in ne za sebe.

— Kdo kaj ve o Cirilu Kaplja, ki se je nahajal 1918 v Hospital št. 110, Kurska gubernija, gorod Kuršk. Kdor kaj ve o njem, naj blagovoli sporočiti Ani Kaplja, Voljčja Jama, pošta Šmartno pri Litiji. Stroški se povrnejo.

Ljubljanske novice.

Ij V zahvalo osvoboditelju Korotana. Včeraj ob 13. uri se je poslovil g. gen. Jančević od naše bele Ljubljane. Le malo je bilo navzočega občinstva. Ob tej priliki se je gospodična Viktorija Piskarjeva od kolodvorske knjižarne zahvalila v lepih pristrčnih besedah osvoboditelju Korotana, Gosposvetskega polja z besedami: »Ker imam drugega, vam podajam iz globoke

hvalječnosti ta le šopek svežih cvetlic in nekaj novin.« Poklonila mu je krasen šopek in najnovejši 1 srbski, 1 hrvatski in slovenski list v dar. Gospod general Jančević se je nato pristrčno zahvalil in želel našemu narodu prav srečno bodočnost. Vlak je odšel ob 13. uri 30 minut ob tistem slovesu navzočih.

Ij Srbkinje pri Slovenkah. V Ljubljano sta došli k Slovenkam v posete gospodična profesorica Jela Lazarevičeva ter gospodična juristka Jovanovičeva iz Belgrada, da se poučita o naših razmerah ter nas seznanita z življenjem naših srbskih sester. Gdčna. Jela Lazarevič je govorila z veliko verno na belgrajskem ženskem protestnem shodu proti nasilni laški in nemški okupaciji slovenskega in hrvatskega ozemlja ter je znala zainteresirati tudi kardinala Bourneja za naše tužne razmere. Vrli srbski sestri se želita seznaniti z vsemi slovenskimi ženskimi sloji. Zato se vrši v sredo 11. junija ob 20. zvečer v Narodnem domu sestanke slovenskega žensktva, na katerem bode predavala gdčna. Lazarevič o svoji domovini in o ženskem delu na Srbskem. Dogovorimo pa se tudi o bodočem skupnem nastopanju in delovanju jugoslovanskih žen. Vabljenje so vse Slovenke brez razlike! Želeti je, da se v največjem številu odzovejo temu vabilu. Vstop je vsakomur prost.

Ij Poziv delodajalcem, trgovcem in tovarnarjem. Pripravljajni odbor za veliki shod v petek 13. junija, sestoeč iz zastopnikov vseh pol. strank, pozivlja vse delodajalce, trgovce in tovarnarje v Ljubljani, da z ozirom na velik pomen shoda prenehajo v petek ob 4. uri popoldne z delom, da se morejo tudi delavci polnoštevilno udeležiti shoda.

Ij Seja S. K. S. Z. Jutri v sredo ob 8. zvečer seja S. K. S. Z. v običajnih prostorih. Ker so važne zadeve na sporu, prosimo točne udeležbe. — Odbor.

Ij Katoliško društvo rokodelskih pomočnikov bode imelo odslej redne pevске skušnje vsako sredo ob pol 8. uri zvečer.

Ij Izredni občni zbor čevljarске zadruge za ljubljansko okolico se vrši v nedeljo, dne 15. junija ob 10. dopoldne v gostilni pri g. Prusniku (poleg garnizijske bolnišnice). Prosi se polnoštevilne udeležbe članov.

Ij Odborova seja Zveze služkinj je jutri ob osmih zvečer v društvenih prostorih.

Ij Odborova seja »Slomškove zveze« danes ob pol 3. uri. Na dnevnem redu več važnih zadev. — Š. P.

Najnovejše.

NOVA STRANKA V DALMACIJI.

(Izvirno poročilo »Slovenca«.)

m Zagreb, 10. junija. Iz Splita javljajo, da ustanavlja dr. Angelinović z nekaterimi prijatelji novo stranko, ki bo tvorila levo krilo demokratske stranske.

TRGOVSKE POGODBE.

(Izvirno poročilo »Slovenca«.)

m Belgrad, 10. junija. Vlada je sklenila, da ne zaključijo nobenih trgovskih pogodb z državami, s katerimi pred vojsko ni bila v dobrih odnosih.

ŠKOF MAHNIČ SVOBODEN.

(Izvirno poročilo »Slovenca«.)

m Zagreb, 10. junija. Škof Mahnič, katerega so Italijani deportirali v Italijo, je zopet svoboden in se vrača v Belgrad.

TUDI HRVATSKA SELJAČKA STRANKA PROTESTIRA.

(Izvirno poročilo »Slovenca«.)

m Zagreb, 10. junija. Povodom včerajšnjih dogodkov je izjavil dr. Horvat v imenu hrvatske seljačke stranke, da stoji stranka na stališču narodnega edinstva Srbov, Hrvatov in Slovencev ter protestira proti temu, da si hočejo Italijani prilastiti Goriško, Trst, Istro, Reko in Dalmacijo. Odločno nastopa proti italijanskim spletkam in lažem ter opozarja na resolucijo, ki jo je stranka sklenila na svojem zadnjem shodu.

LJUDSKA STRANKA NA HRVATSKEM.

(Izvirno poročilo »Slovenca«.)

m Požeja, 10. junija. Dne 7. junija se je sestalo tu 25 duhovnikov, ki so soglasno sklenili sprejeti načela ljudske stranke in po teh načelih kulturno delovati med hrvatskim narodom.

NARODNO PREDSTAVNIŠTVO.

(Izvirno poročilo »Slovenca«.)

m Belgrad, 10. junija. Nar. predstavništvo šola med drugim predloženi zakoni o šolstvu, univerzah, moratoriju, sodstvu in prehrani.

SLABO ZNAMENJE.

(Izvirno poročilo »Slovenca«.)

m Belgrad, 10. junija. Poročilo, da Grška da na razpolago Jugoslaviji solunsko pristanišče, se živahno komentira. Menijo, da bi to bila nekako kompenzacija za Reko, kar pa odločno odklanjajo, da bi mi ne imeli pri več sto kilometrov dolgi obali svojega pristanišča.

SPREJEM ČASTNIKOV V SKUPNO VOJSKO.

(Izvirno poročilo »Slovenca«.)

m Belgrad, 10. junija. Dogotovljena je naredba o sprejemu častnikov, ki so prosili za sprejem v skupno vojsko. Tozadnevni ukaz bo v kratkem objavljen.

IMENOVANJA NA ZAGREBSKI UNIVERZI.

Zagreb, 10. junija. Prestolonaslednik je imenoval na medicinski fakulteti zagrebškega vseučilišča za rednega profesorja dr. Karla Radoničevića, asistenta na dunajskem vseučilišču, in dr. Julija Budisavljeviča, asistenta na vseučilišču v Inostu.

AVSTROOGSKA BANKA IN MAŽARI.

LDU Budimpešta, 10. junija. (Brezlično.) Vlada ogrske republike svetov je sklenila, da stopnjema že sedaj potegne iz prometa bankovce avstroogrške banke, ker potečejo njeni privilegiji koncem tekočega leta. V zmislu naredbe bodo potegnjeni iz prometa v prvi vrsti bankovci po 50, 100, 1000 in 10.000 kron. Ti bankovci se po 30. juniju ne bodo več sprejemali kot plačilno sredstvo, vendar pa se bodo pri vseh denarnih zavodih in uradih poštnih hranilnice zamenjavali do 31. avgusta t. l. brez odbitka proti ostalim starim bankovcem in proti novemu denarju, ki se izroči prometu. Bankovci po 1 in 20 kron ostanejo do 30. junija 1919 v prometu ter se bodo istotako še dva meseca pozneje, torej do 30. septembra zamenjali pri denarnih zavodih. Ostali bankovci avstroogrške banke po 1, 2, 25 in 200 kron ostanejo v prometu do 31. decembra in se morejo zamenjati do 28. februarja 1920. Koncem tega leta bodo torej na Mažarskem izključno v prometu bankovci, ki jih bo izdala ogrska republika svetov. Za sedaj se pripravljajo bankovci po 10 in 20 kron, ki jih bo izdala poštna hranilnica. Ti bodo že tekom nekaj tednov izročeni prometu. Z odtegnitvijo bankovcev avstroogrške banke iz prometa preneha poslovanje te banke na ozemlju mažarske republike svetov popolnoma in stopi banka koncem tega leta na Mažarskem v likvidacijo.

ODGOVOR NA NEMŠKE PROTI-PREDLOGE.

LDU Ženeva, 10. junija. (ČTU) »Chicago Tribune« poroča, da bo odgovor na nemške protipredloge izročeni brzokone v sredo obenem z ultimatom, da mora Nemčija podpisati mirovno pogodbo tekom 48 ali 72 ur.

PROTI USMRTITVI LEWINA.

LDU Hamburg, 10. junija. (ČTU) Po protestnem shodu proti ustrelitvi Lewina so naskočili komunisti mestno hišo ter razobesili rdečo zastavo. Meščanske stranke so zahtevale pomoči vladnih čet.

Izpred sodišča.

Napad na župnika pred sodiščem.

Perd okrajnim sodnikom g. Kajfežem se je vršila dne 10. junija 1919 razprava proti napadalcem na g. župnika Erjavca. Obtožnico zastopa gosp. nadsvetnik Potrato, g. župnika Erjavca dr. Mohorič, obtožence dr. Kobal. Obtoženi so Anton Anzelc, Jak. Mavc, Jožef Ponikvar, Janez Mavc in Janez Žmuc. Sodnik prebere sledečo ovadbo g. župnika Erjavca:

Dne 6. aprila 1919 sem sklical javen shod Kmečke zveze v Želimirah. Ker se je zbralo veliko ljudi 200—300 moških in žensk, sem shod otvoril pred šolo na prostem. Takoj po otvoritvi se je oglasil neki fant, Andrejev iz Golega: »Kdo bo predsednik? Moramo voliti predsednika.« Nato sem odgovoril, da bom predsedoval sam kot sklicatelj in član Kmečke zveze.

V tem trenutku se zažene gruča ljudi, ki je stala za mojimi hrbtom, oborožena s palicami in gorjačami proti meni. Med prvimi sta bila ovađenca Anzelc in Grabnar. Vseh je bilo 15 do 20, ki so imeli palice in gorjače. Nekaj teh palic je shranjenih še sedaj v Želimirskem župnišču. Napadalcji so začeli udrihati s palicami in gorjačami po meni. Ker so stali tako stisnjeni skupaj, so se palice med seboj križale in me niso vsi udarci zadeli, vendar sem dobil okrog sedem hudih udarcev, da mi je bil takoj zbit z glave klobuk in se mi je takoj iz dveh ran na straneh temena vlija precej močno kri po glavi. Po prvih najhujših udarcih sem se obrnil nazaj in vprašal: kdo je to, ter pokazal po vrsti na oba ovađenca, ki sta bila med prvimi in najbolj udrihala po meni. Prisotni posestnik Marko Poznar iz Želimir št. 36, p. Studenec-Ig je storilca takoj legitimiral in nato sem jaz dejal: »Jih že poznamo«. Drugih napadalcev nisem mogel na lico mesta legitimirati, vendar jih bo preiskava mogla dognati. Sodnik prebere nato še sledečo orožniško ovadbo:

Pri navalu na g. župnika Erjavca so bili sledeči poslušalci tudi s palicami oboroženi, in sicer: posestnik Fran Ponikvar, njegov sin Anton Ponikvar, posestnikovi sinovi Janez Steblaj, Jos. Steblaj, Feliks Peček, posestniki Fran Železnikar, Franc Pangerc, Anton Ponikvar, pos. sin Josip Mavc, tov. delavec Ivan Jakič, pos. Josip Podlogar, Albin Steblaj. Le-ti so baje imenovani naval povzročili in najbrže se tudi pred udeležbo shoda pogovorili o dejanju, katerega bodo na shodu naredili, vendar se to slednje do sedaj še ni moglo natančno poizvedeti.

Vršila se je nato pri okrajnem sodišču preiskava, v kateri sta izpovedala Anton Anzelc in Ivan Mavc, da ne vesta, kdo je ravno g. župnika udaril, ker se je takrat na vse strani s palicami mahalo. Priča Josip Lipovec je izpovedal: Jaz sem videl veliko ljudi udrihati s palicami vse križem, med temi tudi Anzelca, Mavca in Žmuca. Kdo je pa g. župnika poškodoval, ne morem reči.

Priča Marko Aznar je izpovedal isto kot Lipovec z dostavkom, da sta se Anzelc in Mavc, ko sta videla kri na župn. obrazu, precej nazaj umaknila; Žmuc je pa še nadalje tam stal in vpil: »Farja ubijte« in je hodil s palico mahaje sem in tja. Prej že se je tudi slišal krik: »Farja ubiti!«

Pri včerajšnji glavni razpravi se je dognalo, da Jakob Mavc in Jože Ponikvar nista bila na shodu navzoča. Anzelc, zaslišan, je rekel: »Ne vem ničesar. Nič nisem udaril.« Tudi Janez Mavc je rekel: »Gospoda župnika nisem niti enkrat udaril.« Žmuc se je tudi delal silno nedolžnega.

Zastopnik držav. pravdnikstva nadsvetnik Potrato predlaga uporabo zakona in odstopa s tožbo proti Jakobu Mavcu in Jožetu Ponikvarju.

Zastopnik zas. udeležencev dr. Jakob Mohorič (pisarna dr. Frilana): Popolnoma je dokazano, da je dobil gosp. župnik najhujši udarec od Anzelca. Zborovalci so prišli razburjeni tja z namenom, da razbijejo shod in so prišli s palicami. Nastopali so tako, kakor se postopa, kadar se namerava shod razbiti. Klicali so, kdo je predsednik. Preiskava se je izvedla veliko prepovršno. Gre za to, da se postavi zgled, da se na shodih varuje dostojnost in da se zavaruje shodna svoboda.

Zagovornik dr. Kobal je prosil g. župnika, da naj izjavi, naj se-milo sodi. G. župnik Erjavec je izjavil, da je za milo sodbo.

Okrajni sodnik Kajfež razglasi razsodbo, s katero se obsodijo:

Anton Anzelc na 3 dni zapor, poostrelega z enim trdim ležiščem.

Janez Mavc v 48urni zapor in Janez Žmuc v 4dnevni zapor, poostren z enim trdim ležiščem, ker so s hudobnim namenom zadali g. župniku Erjavcu lahko telesno poškodbo.

Prosveta.

pr Javno skušnjo svojih učencev priredi operna pevka, prof. Jarmila Lily Gerbičeva dne 12. tega meseca, v dvorani Mestnega doma. Ta skušnja je namenjena v prvi vrsti starišem in sorodnikom učencev, da imajo priliko prepričati se o njih napredku. Pristop pa ima tudi širše občinstvo, katero se za to prireditve zanima. Pričetek skušnje je ob 5. uri popoldne. Vstopnice se bodo dobivale pol ure pred pričetkom skušnje, pri blagajni v Mestnem domu. Sedeži po 1 K, stojišča po 60 vin.

pr Razstava v Jakičevem paviljonu. Otvorili so jo kobilčno nedeljo. Dobra polovica — dva glavna prostora — je muzej starih slik in podob, eno četrtino je razstavila skupina Jakičevega kluba, ostalo četrtino pa je izpolnil — naraščaj. — Splošen vtis razstave bo obiskovalce težko mogel zadovoljiti. Muzejski del vsebuje pač nekaj prav lepih slik, a človek, ki od razstave pričakuje nekaj novega, pomladno svežega, se rad umakne iz njegovih razstavnih prostorov. V prostorih, kjer so razstavljeni novejša dela, si zapomniš imena Pilon, Sterle, Jakac, Kos, Šubic, ki so razstavili slike, in Studin, Kralj, Dolinar, ki imajo razstavljene plastike. Pilonove črtice in sličice po naravi so zaradi svoje preprostosti in čistosti barv očesu jako dopadljive. Sterletovi portreti so po večini v obraz dobro zadeti, a v drugih delih slike pogrešaš čuta telesnosti. Tudi postavljeni niso vsi portreti srečno. Studinove plastike pričajo, da ima mož precej talenta, a človek se vpraša: čemu toliko posnemanja in koketiranja s tujim blagom. — Prav isto bi rekel, če gledam Kraljeve reliefe, ki kažejo v splošnem precejšen napredek in čigar »Martin Krpan« opazovalca jako zadovoljuje. — Med Dolinarjevimi razstavljenimi deli je člo-

vek še najbolj vesel ženskega portreta. — Ko obiskovalec že zapuša razstavo, še nehoti malo postojati in se vpraša: mogoče bi pa ta muzej le še koga bolj zadovoljil, kot se pa človeku, ki pričakuje od vsake razstave nekaj novega, svežega, to-doždeva... Saj so ga pri prireditvi še najbolj poudarili! Kaj so hoteli s tem? Vendar ne sebe obsenčiti? Kaj jim je bil namen razstave... napraviti samo nekaj, da pokažejo dobro voljo... napraviti mašilo v vrsti razstav...? Prireditvev prostoroj je tako površina, da se človek, ki je nekaj časa notri, komaj zave, da je sploh na razstavi. Za to prireditvev ne bi bilo treba nobenih posebnih denarnih sredstev, pač pa malo več časa in iznajdljivosti.

Aprovizacija.

a Prodajalci sladkorja (Ljubljanski) se vabijo, da se zglase radi nakazila soli pri g. Jelačinu, Rimska cesta, in sicer: iz I., II. in III. okraja v petek, iz IV., V. in VI. okraja v soboto, iz VII., VIII., IX. in X. okraja v ponedeljek, to je 20., 21. in 23. junija t. l.

a Sladkorja za Ljubljano še ni. Včeraj se je zbrala pred sladkorno

centralo večja množica žensk, ki je zahtevala, da se nakaže sladkor na sladkorne karte. Ta pojav je tem bolj obžalovanja vreden, ker se je pokazalo, da se ta množica ni zbrala le spontano istočasno pred sladkorno centralo, temveč je bila nahujskana od gotovih žensk, da izsilijo sladkor na karte, katerega pa sladkorna centrala žal še ni dobila za Ljubljano. Da sladkor za Ljubljano še ni došel, ni temu kriva ne sladkorna centrala, ne vlada in ne aprovizacija, temveč edino le Nemška Avstrija, ki dela glede uvoza razne neprilike. To je sicer za stranke, ki rabijo sladkor, zelo nerodno, nikakor pa še nikogar ne opravičuje, da bi zahteval sladkor s silo, če ga ni, temmanj, ker je danes v Ljubljani na razpolago toliko bele in koruzne moke ter ameriškega špeha — ki je v primeri s cenami prejšnjih let zelo poceni, tako da si stranke za silo par dni prav lahko odpomorejo s prežganok ali kako drugo močnato jedjo. Treba je le pomisliti, da je treba sladkorja tudi za zasedeno ozemlje na Koroškem, kjer nimajo ne moke, ne kruha, ne maščobe, še manj pa sladkorja ter da so ti kraji predvsem veliko bolj nujno potrebni sladkorja kakor pa Ljubljana, ki je v primeri s drugimi mesti bila

vedno točno preskrbljena s sladkorjem. Občinstvo se toraj opozarja, da sladkorna centrala nima nikake pravice razpolagati s sladkorjem ali ga celo nakazovati posameznim strankam ter naj se nikar ne da zavesti k nepremišljenim dejanjem, ker Ljubljana je danes vojno ozemlje in se zasleduje vsako nasilje po vojnem zakonu. Kakor hitro pa bo prišel sladkor v Ljubljano, ki je že na potu, ga bode sladkorna centrala takoj razdelila trgovcem.

Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani

priporoča: našim društvenim pevskim in tamburaškim zborom:
 Aljaž Jak., Mešani in moški zbori. 8 zvezkov po 1 K 20 v.
 Bajuk Marko: Odmevi naših gajev. II. zv. 2 K 80 v. (Ostali zvezki so razprodani.)
 Druzovič Hinko, Lira. Srednješolska pesmarica za moški zbor. I. zv. broš. 3 K 40 v, vez. 4 K 40 v, II. zv. broš. 3 K 60 v, vez. 4 K 60 v. Prvi del te pesmarica ob-

sega poleg moških zborov tudi nauk o teoriji in nadomestuje nekoliko razprodano Foersterjevo pevsko šolo. Oba zvezka obsegata zbere najboljših slovenskih in drugih skladateljev.
 Ferjančič Franc, Mešani in ženski zbori. Part. 6 K, glasovi po 1 K. Moški zbori part. 4 K 40 v.
 Anton Grum, Venček narodnih pesmi za štiriglasni moški zbor. I. zv. 1 K, II. zv. 1 K 60 v.
 Laharnar J., Gorske cvetlice za mešani zbor. 3 K.
 Laharnar J., Pomladanski odmevi za mešani zbor. I. zv. 2 K 60 v. II. zv. 2 K 40 v.
 Laharnar J., Gorski odmevi za moški zbor. 2 zvezka po 3 K.
 Mihelčič M., Venček narodnih pesmi za mešani zbor. II. zv. 1 K.
 Sicherl Josip, Trije moški zbori. Part. 60 v.
 Vodopivec Vinko, Kovačev študent. Komičen igrokaz s spremljevanjem klavirja. Part. 6 K 40 v.
 Bajuk M., Bom šel na planince. Narodne pesmi za tamburaški zbor. Part. 6 K.
 Bajuk M., Na Gorenjskem je fletno. Narodne pesmi za tamburaški zbor. Part. 6 kron.
 Premrl St.-Runjanin J., Lepa naša domovina. Za mešani zbor. Izv. 40 v.

Pred prehlajenjem grla in vratu nas obvaruje izpiranje s Fellerjevimi antiseptičnimi boljšajocim Elza-Fluodom. 6 dvojnatih ali 2 specialni steklenici stane samo 24 K. Lekarar E. V. Feller, Stubica, Elzatrž št. 134. (Hrvatska). Cez 100.000 zahvalnih pisem. Mnogo priporočano. Omot in poštnina se računa posebej in najceneje. Kdor naroči več ob enem, tem več prihrani na poštnini. (ee)

Lucija Lužar
 po dolgi in mučni bolezni previdena s tolažili sv. vere v ponedeljek dne 9. junija mirno v Gospodu zaspala.
 Pogreb predrage rajnice se vrši v sredo dne 11. junija ob 1/2 6. uri zvečer iz deželne bolnice na pokopališče k Sv. Križu. Blago pokojnico priporočamo v molitev in blag spomin.
 Ljubljana, 10. junija 1919.
 Tončka Lužar, hči.

Zahvala.
 Iskreno se zahvaljujem vsem onim, ki so spremlili mojega soproga, gospoda **Valentina Ravnikar-ja** fin. str. nadkomisarja v p. na zadnji poti ali mi izrazili svoje sočutje.
 V Ljubljani, 10. junija 1919.
 Dragotina Ravnikar.

Zahvala.
 Za vse dokaze iskrenega sočutja povodom nenadne smrti našega nadvse ljubljenega, dobrega in skrbnega soproga oziroma očeta, brata, strica in svaka, gospoda **Mateja Jenka**, nadučitelja na Mirni, izrekamo vsem našo najsrčnejšo zahvalo.
 Posebej pa se zahvaljujemo preč. duhovščini, zlasti preč. g. Franu Neubauer-u za nagrobni govor, nadalje okr. šol. nadzorniku velec. g. J. Grad-u, prebлагородni rodbini Müllejevi, velenjenemu učiteljsvu, požarni brambi, šolski mladini in vsem darovateljem krasnih vencev ter sploh vsem, ki so spremlili dragega pokojnika na njega zadnji poti.
 Mirna, 6. junija 1919.
Zalujoči ostali.

Marija Avgusta Grohmann
 v nedeljo, dne 8. junija 1919 nenadoma preminula.
 Pogreb nepozabne pokojnice se vrši v torek dne 10. junija 1919 ob 2 uri pop. iz hiše žalosti Franca Jožefa cesta št. 5 na pokopališče k k sv. Križu.
 Ob enem pa se zahvaljujem za darovano krasno cvetje, kakor tudi za častne spremljevanje na njeni zadnji poti.
 V Ljubljani, 11. junija 1919.
 Mestni pogrebni zavod.

Marija Cik roj. Demšar
 hišna posestnica
 po dolgi, mučni bolezni, večkrat previdena s sv. zakramenti za umirajoče, danes mirno v Gospodu zaspala.
 Pogreb se vrši v sredo, dne 11. junija t. l. ob 2. uri popoldne iz hiše žalosti na Zabjaku št. 12 na pokopališče k sv. Križu.
 Svete maše zalušnice se bodo brale v mestnožupni cerkvi sv. Jakoba v Ljubljani.
 Predrago pokojnico priporočamo v molitev in blag spomin.
 V Ljubljani, dne 9. junija 1919.
 Kari Cik, župnik, Rudolf Cik, nadrevident J. Z., sinova. Terezija Cik, poštna adjunktinja hči.

Gosli poučuje resen pedagog. Ponudbe na upravo lista pod »Godbas.

Francosčino in italijansčino poučuje izobražen gospod. Ponudbe na upravo lista pod »Jezike. 3487

Proda se: 3 beli telovniki, cilindri, nekaj ovratnikov in manšet. Privoz št. 3, desno. 3487

Pisalni stroj, sistem »Monarch« se prodaja. Naslov pove: **I. Jugoslovanski anončni in informačni zavod BESELJAK & ROŽANČ.**

Zračne gumijeve cevi (Luftschläuche) za bicikle kupujem v vsaki množini. Stjepan Jusić, Zagreb, Petrinjska ul. 22.

Sleparica zgornjih delov, išče primernege mesta pri čevljarju za popoldan, s takojšnjim nastopom. Prijazne ponudbe do 20. t. m. na upravnistvo tega lista pod »Akordno delo 3520«.

Proda se pet lovski pes-prepeličar mesec star v baraki na nemškem drsališču, Pot v Rožno dolino.

Proda se radi bolezni takoj panorama in igra na žoge. Natančno se poišče v Latermanovem drevedu pri slikarju.

Dekle z dežele, poštenih staršev, stara 17 let želi vstopiti kot učenka v poljubno trgovino. Prosi se stanovanje in hrana v hiši. Naslov pove uprava lista pod št. 3515.

Landaver, dobro ohranjen, se prodaja. Poišče se v Mengšu v pivovarni.

Išče se bratovskoskladnični zdravnik za Hrastnik.
 Nastop 1. julija 1919. Plača po dogovoru. Cenjene ponudbe naj se pošljejo na bratovsko skladišče v Trbovljah.

Preklic.
 Podpisani preklicujem s tem vse obdolžitve, katere sem izjavil proti Jakobu Bukovcu iz Brezovice pri Sv. Katarini ter se mu zahvaljujem, ker je odstopil od tožbe.
 Trnovec, 10. junija 1919.
 Franc Erbežnik, posestnik v Trnovcu.

III PREPRODAJALCI!!!
 Kremlo za čevlje, vaselino za čevlje, cigaretni papir, cigaretno tulčice, pisemski papir v mapah, fino toaletno milo in drugo blago dobiti pri **MAHLER I OPLATKA**, agenturni i komisioni posao, Zagreb, Jelačićev trg 28 poleg Narodne kavane.

Iščemo 2 psa-čuvaja.
 Donudbe: Strojne tovarne in livarne, Ljubljana.
Kositer (cin), bakreno žico, medeno žico, od 1/2 do 6 mm debelosti
železno žico, od 1 do 10 mm debelosti in vsakovrstno drugo železnino kupuje in prodaja **Breznik & Fritsch,** trgovina z železnino
 sedaj: Ljubljana, Frančevo nabrežje št. 1 pri Franč. mostu.

Tropine za krmo živini, izborne tudi zanjico konjem ima naprodaj po 40 vin. kg Sever & Komp., Ljubljana. Vzorce pošljemo na zahtevo zastoj.

2 hlapca sprejme v službo **Košena, mesar, Kolodvorska ulica 6.**
Drva, meterska, žagana in cepljena se dobijo v Kolodvorski ulici št. 31.

Popravila žepnih ur in zlatnine sprejme: **F. CUDEN SIN** — nasproti glavne pošte v Ljubljani.

Proda grad s 15 orali lepega, od soselep sedstva ločenega, parka in travnikov blizu Ljubljane. Lepi notranji prostori. Interesenti naj se oglase pod »lepo letovišče« na upravo lista.

Proda se pet mesec star lovski pes-prepeličar v baraki na nemškem drsališču, Pot v Rožno dolino.

Proda se radi bolezni takoj panorama in igra na žoge. Natančno se poišče v Latermanovem drevedu pri slikarju.

Dekle z dežele, poštenih staršev, stara 17 let želi vstopiti kot učenka v poljubno trgovino. Prosi se stanovanje in hrana v hiši. Naslov pove uprava lista pod št. 3515.

Landaver, dobro ohranjen, se prodaja. Poišče se v Mengšu v pivovarni.

Išče se bratovskoskladnični zdravnik za Hrastnik.
 Nastop 1. julija 1919. Plača po dogovoru. Cenjene ponudbe naj se pošljejo na bratovsko skladišče v Trbovljah.

Preklic.
 Podpisani preklicujem s tem vse obdolžitve, katere sem izjavil proti Jakobu Bukovcu iz Brezovice pri Sv. Katarini ter se mu zahvaljujem, ker je odstopil od tožbe.
 Trnovec, 10. junija 1919.
 Franc Erbežnik, posestnik v Trnovcu.

III PREPRODAJALCI!!!
 Kremlo za čevlje, vaselino za čevlje, cigaretni papir, cigaretno tulčice, pisemski papir v mapah, fino toaletno milo in drugo blago dobiti pri **MAHLER I OPLATKA**, agenturni i komisioni posao, Zagreb, Jelačićev trg 28 poleg Narodne kavane.

Iščemo 2 psa-čuvaja.
 Donudbe: Strojne tovarne in livarne, Ljubljana.
Kositer (cin), bakreno žico, medeno žico, od 1/2 do 6 mm debelosti
železno žico, od 1 do 10 mm debelosti in vsakovrstno drugo železnino kupuje in prodaja **Breznik & Fritsch,** trgovina z železnino
 sedaj: Ljubljana, Frančevo nabrežje št. 1 pri Franč. mostu.

Mihael Žerjav evid. asistent
Marija Žerjav roj. Markič vd. Brezan poročena.
 Litija, 8. junija 1919.

ŽENITBENA PONUDBA.
 Samec, srednje starosti, lepe zunanosti, ki govori več jezikov, se želi seznaniti z gospodično ali vdovo, ki ima svoje premoženje, v svrhu takojšnje ženitve. Trgovke imajo prednost. Cenjena ponudbe s sliko na »Srečno bodočnost 3518« na upravo lista. Tajnost zajamčena.

MOŽITVENA PONUDBA.
 Inteligentna gospodična, stara 39 let, čedne zunanosti, poštena, s 8000 K premoženja in majhnim posestvom, želi v svrhu možitve znanja z inteligentnim, 40-50 let stariim gospodom vdovcem, najraje uradnikom, če ima svoje lastno stanovanje ali posestvo. Ponudbe pod »Triglav 3517« na upravo »Slovenca«.

3491 Vr. VII. 193./19-36.
V imenu Njegovega Veličanstva Kralja!
 Deželno sodišče v Ljubljani je razsodilo tako:
Alojzij Jahn, rojen 4. aprila 1900 v Mariboru, pristojen v Mariboru, kat. vere, samski, natakar v Mariboru, sedaj v preiskovalnem zaporu pri deželnem sodišču v Ljubljani, predkaznovan, je kriv, da je koncem leta 1917 in začetkom leta 1918 v Ljubljani
 a) pokupoval potrebne reči namreč pušivo, kavo, orehe, moko, vreče, obleko in oboje v svrhu navijanja cen ter s temi potrebščinami veržil,
 b) zahteval, izrabljaje izredne razmere, povzročene po vojnem stanju, za prej omenjene potrebščine čezmerne cene, pri čemer je prevzel krivični dobiček 2000 K; s tem je zakrivil pregrešek draženja in veriženja ad a) po § 23 št. 3 in 4, ad b) po § 20 št. 2 lit. b ces. naredbe z dne 24. marca 1917 št. 131 d. z. ter se obsodi z ozirom na § 135 k. z. z uporabo § 54 k. z. na 3 (tri) mesece težke ječe, poostrene z enim trdim ležiščem na mesec, v katero kazen se v smislu § 55 a k. z. vstjeje zavarovalni in preiskovalni zapor od 3. aprila 1918 pol 1. ure popoldne do 11. maja 1918 10.15 dopoldne in od 24. februarja 1919 12. ure popoldne do 9. maja 1919, 19. ure, vsled česar se izreče, da je kazen prestana, ter po § 359 k. p. r. na povračilo stroškov kazenskega postopanja in izvršitve kazni.
 Ob enem se v smislu § 45 št. 1 prej omenjene ces. naredbe odreja, da se ima razsodba brez razlogov po pravomočnosti razglasiti na obdobje stroške v vseh ljubljanskih dnevnikih in na občinski deski mestnega magistrata ljubljanskega.
 V Ljubljani, dne 9. maja 1919.

Priporočam svojo veliko zalogo **vžigalnikov** na benčin. Trgovci znaten popust. F. K. Kaiser, Ljubljana, Selenburgova ul. 6.
 Večja množina **karbida** se dobi pri **BREZNIK & FRITSCH**, trgovina z železnino v Ljubljani, Frančevo nabrežje št. 1 pri frančiskanskem mostu. 5189
CUNJE vsakovrstne, kakor krojaške odrezke kupuje: Povše, Kranj 119.

„Slovenske narodne pesmi“ za citre in petje.
 Priredil in izdal podpisani. Zvezek V, in VI. sta izšla v drugi izdaji. Vsi zvezki, katere imam sedaj v zalogi, so izšli med vojno, torej v času draginje. Zato tudi ne morem drugače dalje, kakor da cone zvezkom nekoliko zvišam. Cena za vsak zvezek je 6 kron. Grajski odmevi pa so še po 4 krono. Posameznih zvezkov s povzetjem ne pošiljam.
 Najhitreje in najceneje dobi zvezke, kdor pošlje denar naprej.
 Priporočam se **Iv. Kiferle,** Ljubljana, 3489
 Krojaška ulica št. 8.

SANATORIJ „MIRNI DOM“
 je spet odprt in sprejema bolnike vseh vrst, kakor tudi okrepčanja potrebne. Zdravljenje, tudi izvrstna hrana pri zmernih cenah. Pojasnila daje lastnik in vodja **DR. FRANČIČ**, pošta Gornja Kunguta pri Mariboru. 3245

Pravo žolto domače milo za pranje 1 kg K 14.—, 1 za-bojček okoli 3 1/2 kg franko K 49.— pošilja po povzetju zavod za eksport.
Milo za britje K 1.—, 3 kg K 30.—
Toaletno milo po dnevni cenl.
Krema za britje porcel. lonček K 6.— 1 tuc. K 55.—
M. JÜNKER, ZAGREB, št. 39, Petrinjska ulica 3. III.
 Z naročilom se prosi poslati tudi polovico zneska.

Znameniti in zdravilni vrelci Krapinske Toplice
 Hrvatsko
 zdravijo z gotovim uspehom vse vrste revmatizma, bolečine v kosteh, ishlasa in vseh vrst posledic, delujejo izvanredno dobrodejno na živčni sestav (nevrašenja, neuralgija, histerija, boli v kostenjaci) zboljšavajo kronične bolezni mehurja, kronično otrovanje krvi in kožnih bolezni. Nadalje delujejo povoljno na nervoznost pri ženskih, pri kroničnem upadanju maternice itd. Pobljžna pojasnila daje in pošilja brezplačno kopalsko prospekte ravnateljstvo. 2597

Naročajte „Slovenca“!
Na tečaj.
 Na državni obrtni šoli v Ljubljani je s pričetkom šolskega leta 1919-20 popolniti devet profesorjskih mest IX. ozir. VIII. čin. razreda in sicer:
 1. tri inženirska učna mesta za stavbno stroko; 2. tri inženirska učna mesta za strojno stroko; 3. eno inženirsko učno mesto za elektrotehniko; 4. eno učno mesto za dekorativno in figurativno risanje; 5. eno učno mesto za obrtno-trgovske predmete. Za razpisna mesta se zahteva visokošolska izobrazba.
 Na poverjeništvu za uk in bogočastje naslovljene prošnje je vložit pri ravnateljstvu do 30. junija t. l.
 Natančnejši podatki in pogoji se nahajajo v Uradnem listu z dne 26. maja t. l. št. XC VIII.
 Pojasnila daje ravnateljstvo.
Ravnateljstvo Državne obrtne šole, v Ljubljani dne 30. maja 1919.

Razkrinkani Habsburžani!

Senzacijelna knjiga

„MOJA PRETEKLOST“

od grofice Larischeve, nečakinje cesarice Elizabete, je izšla ravnokar v slovenskem prevodu v založbi „UMETNIŠKE PROPAGANDE“, Ljubljana, Sodna ulica 5, kjer se od četrta naprej tudi dobi. Predzaznamba naročil istotam.

PRIPOMBA: Predležena knjiga je brez vsake literarne cene. Pač pa svedoči — pisana od nečakinje cesarice — ne samo o njeni moralni revščini, ampak o popolni propalosti krogov do nedavna najvišjih. Smatramo jo le kot dobro sredstvo, da se iztrebijo zadnje sledi spoštovanja do Habsburžanov pri nas, zaradi tega ta izdaja.

Živo apno, zidno in strešno opeko

Lepa mesečna soba v celih vagonih ponuja VALENTIN URBANČIČ, Ljubljana, Bleiweisova cesta št. 18. St. 9132.

USTANOVA

Ljubljanske občine za pet revnih domačih vdov.

Mestni magistrat odda za tekoče leto petim v Ljubljano pristojnim revnim vdovam ročn ustanove po 80 kron. Prošnje je vložiti pri vložnem zapisniku mestnega magistrata najkasneje do vstetega zadnjega junija. Na zakasnele prošnje ne bo ozira. V prošnji je navesti brez zamočanja dohodke in od česa izvirajo, tmena in starost morda nepreskrbljenih otrok ter kam morda v šolo hodijo, zdravstvene razmere i. t. d. MESTNI MAGISTRAT LJUBLJANSKI, dne 4. junija 1919.

INDUSTRIJALCI!

Večja stavba z dvoriščem in sadnim vrtom ob vodi in državni cesti poleg kolodvora, se proda. Cenjena vprašanja na LEOPOLD KNEZ, KRŠKO.

V najem se odda s 1. julijem

gostilna in trgovina

z mešanim blagom, primerna za vsako obrt, na prometni okrajni cesti v kamniškem okraju. Same resne ponudbe na na upravo lista pod »Gostilna št. 3502.«

Služba hranilničnega uradnika

pri Hranilnici v Ljutomeru se odda takoj. Lastnoročno spisane prošnje, zahtevana plača, dokaz o izvršenih študijah, o došedanjih službah, o starosti in družinskih razmerah, se naj vložijo pri Hranilnici v Ljutomeru najpozneje do 25. junija 1919. Ravnateljstvo.

! Banatska moka!

Komisija „BALKAN“ LJUBLJANA prodaja dokler traja zaloga lepo, belo moko za kuho in kruh. Oddaja samo cele vreče.

Blejsko jezero, Bled-Gorenjsko. Hotel Malnar in hotel Triglav.

priporočata svoje lepe, na novo opremljene sobe. Električna razsvetljava! Izborna in začinjena prehrana! Lastna jezerska kopališča in čolni. Zmerne cene!

Dražbeni oklic.

A VIII 215/19-5.

Prodano se dne 14. junija 1919 ob 9. uri v Zeleni jami št. 105 na prostovoljni javni dražbi nastopni, v zapuščino po Angeli Meden spadajoči predmeti in sicer: 1 kredenčna omara, 1 omara za obleko, 2 nočni omarici, otroški vočiček, razna kuhinjska posoda in perilo ter nekaj ženske obleke. Reči se smejo ogledati dne 14. junija 1919 od 9. ure naprej pri dražbi. Okrajno sodišče v Ljubljani, odd. VIII., dne 3. junija 1919.

Obratno nadzorništvo južne železnice, Ljubljana.

Absolventi nižje obrtne šole (stavnega oddelka) se sprejmejo takoj kot aspirantje za progovne nadziratelje pri južni železnici. Reflektanti naj se osebno javijo pri podpisnem nadzorništvu.

3450

Obratno nadzorništvo južne železnice, Vojaška ulica.

Kranjska deželna podružnica

n.-a. dež. življenske in rentne, neugodne in jamstvene zavarovalnice v Ljubljani, Marije Terezije cesta 12, II. n., sprejema zavarovanje na doživetje in smrt, združeno tudi z vojnim rizikom, otroških do, rentna in ljudska, neugodna in jamstvena zavarovanja. — Javen zavod. — Absolutna varnost. — Nizke premije. — Prospekti zastoj in poštnine prosto. — Sposobni zastopniki se sprejemajo pod najugodnejšimi pogoji.

Vodna moč.

Na prodaj je travnik ob potoku, na katerem bi se lahko zgradilo podjetje. Leži pol ure od postaje na Gorenjskem. Vprašanja na upravo „Slov.“ pod št. 3471.

Slivovko, rum

brinjevec pristni, konjak, sveže stearinske v zavrtkih, marmelado slivno in jabolčno, olje jedilno, poper itd. nudiva po najnižjih dnevnih cenah iz najinega tukajšnjega skladišča. Samo na debelo.

Gregorc & Verlič

Ljubljana 3469 Cesta na Rudolfovo železnico št. 7.

Kupujem: smrekovo lubje (čreslo) - les za jame - Prosim ponudbe s skrajno ceno! Vinko Vabič, žalec pri Celju.

Povečane slike

do naravne velikosti, kakor tudi :: oljnate portrete na platno :: izvršuje umetniško po vsaki fotografiji DAVORIN ROUŠEK prvi fotografski in povečevalni zavod V LJUBLJANI KOLODVORSKA ULICA št. 34 a.

St. 51. Britev z jako finim rezilom, lom, že brušena kar za rabo. Cene K 6-25, K 9-—, K 13-50. — Zahtevajte veliki cenik z več nego 1000 slikami, brezplačno. — E. LUNA, Maribor št. 75.

64 C° Jedina alkalično-slana jedna 64 C° radio-aktivna kopelj na kontinentu LIPIK termalno in hladno kopališče v Slavoniji zdravi sigurno reumatizem, išias, kostolom, exudate, želodčne in ledvične ter otroške bolezni, diabetes, konstitucionalne bolezni in arterioskleroso. Prospekte pošilja in daje pojasnila brezplačno Uprava kopališča Lipik.

Priporočila se tvrdka JOS. PETELINC Ljubljana — Sv. Petra nasip 7. 2569 Tovarniška zaloga šivalnih strojev za vsako obrt in rodbinsko rabo ter posameznih delov; igle, olje in potrebščine za šivilje.

VOŽNJE

Istotam so za poroke in druge prilike elegantni vozovi in konji na razpolago. JOSIP TURK, Radeckoga cesta št. 3.

Izurjen knjigotržec z večletno prakso se išče kot prva moč. Znanje slovensčine ali srbohrvaščine neobhodno potrebno. Ponudbe s prepisi spričeval, po možnosti s sliko, ter zahtevo plače naj se pošlje na knjigarno Goričar & Leskovšek v Celju. 3419 Istotam se sprejme tudi prodajalka, katera je že službovala v knjigarni.

Za kompenzacijske namene: železnina vseh vrst kakor kose, vijaki, ključavnice, žage, pile, žica, žreblji, gnojne vile, klepala, deli za cevi, nakovala, jeklo itd. itd. v velikih množinah proti takejšnji dobavi S. Rapaport, trgovina z železom, DUNAJ I, Krugerstrasse 5, Telf. VI/1576.

Zaloga oblek

po najnižji dnevni ceni. — Lastni moderno opremljeni modni salon. — Velika izbira vsakovrstnega manufakturnega in modnega blaga. — Razpošiljalnica po celem SHS ozemlju. — Se priporočila p. n. trgovcem in slavnemu občinstvu tvrdka SCHWAB & BIZJAK, LJUBLJANA, DVORNI TRG 3, pod Narodno kavarno. Proj: T. KUNG.

Edini slovenski zavod brez tujega kapitala je: Vzajemna zavarovalnica proti požarnim škodam in poškodbi cerkvenih zvonov Ljubljana, Dunajska c. 17, Ljubljana. Zavarovanja sprejema proti požarnim škodam: 1. raznovrstne izdelane stavbe, kakor tudi stavbe med časom zgradbe, 2. vse premično blago, mobilije, poljsko orodje, stroje, živino, zvonove in enako, 3. vse poljske pridelke, žita in krmo, zvonove proti prelomu, sprejema tudi zavarovanja na življenje, oziroma doživetje in druge kombinacije in proti nezgodam, vsakovrstna podjetja, obrti kakor tudi posamezne osebe za deželno nižjeavstrijsko zavarovalnico od katere ima tudi dežela Kranjska podružnico. Varnostni zaklad in udnine, ki so znašale l. 1916 K 906.828-91, so poskočile koncem l. 1917 na 1.031.838-54. Tedaj, čimvečje zanimanje za ta edini slovenski zavod, tembolj bo rastel zaklad. Ponudbe in pojasnila daje ravnateljstvo, glavno poverjeništvu v Celju in na Proseku, kakor tudi po vseh farah nastavljenim poverjenikl. Cene primerne, hitra cenitev in takojšnje izplačilo.

Tobačne pipe, palice za turiste, žepne nože, britve, kuhinjske nože, škarje, žlice, denarnice, lovske nože, tobačnice, verižice, brusilne osle itd. se ceno dobe pri tvrdki Filip Goldmann, Dunaj IV. Starhembeggasse 44 (Favoritenplatz). Pošilja se razprodajalcem.

Objava.

Podpisani naznanjajo, da so zvišali obrestno mero vlog na knjižice ozir. na tekoči račun, začeni s 1. julijem t. l. na 3% čistih, pri vlogah na tekoči račun z najmanj trimesečno odpovedjo pa na 3 1/2% čistih. Denarni zavodi v Ljubljani.